

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2014. MÁJUS 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

5.

ZÜMMÖGŐ KÓRUS

A magyar oktatás minden területén alapszabállyá lett, hogy aki fizet, az rendeli a zenét. Vagyis az állam. Mindent meghatároz, beszabályoz. a tanítás mikéntjétől egészen annak módjáig, a pedagógus gondolkodásától annak munkamódszeréig, a gyerek szabadidejétől a családdal, a világgal való kapcsolatáig. Ám alaposan téved, aki azt hiszi, hogy ettől harmonikusabbá vált a pedagógia világa, a túlzott egyszólamúság csak végtelen kakofóniát eredményezett, olyat, amelyik az évszázadokon keresztül mind jobban kiteljesedő, folytonosan fejlődő dallamot elviselhetetlen rikácsolássá változtatta.

Valaki valahol nagyot tévedett, amikor azt hitte, az egy kézben tartott, szigorúan az ő szája íze szerint megalkotott szabályozás renddé formálódik majd. Ebből a trendből rendi szabályozás lett csupán abban a XXI. századi világban, ahol mindez poros, ócska, avított, inkább közösségellenes, mintsem közösségmegtartó erejű.

Mire alapozom mindezt? Ugyan, hová vezet, hová vezethet az a gondolkodás, amelyik a tankötelezettség határának leszállításával pont azokat löki ki idő előtt az iskolapadból, akiknek a legnagyobb szükségük lenne az okításra, a nevelésre, és ezzel a kilátástalanság, vagy épp a bűnözés mocsarába taszítja őket? Ugyan, hová vezet, vezethet, hogy a szakmával áltatottak sokasága három év után annak is örülhet majd, ha a nevét le tudja írni? Nem, nem azt várja tőlük senki, hogy atomtudósokként jöjjenek ki a szakvizsgáról, de heti hat közismereti órán a nevük leírásán kívül mi egyebet tanulhatnak meg? Ezek a fiatalok hogyan tudnak majd eligazodni egy olyan világban, amelyik a Marsra küld embereket „terraformálni”, egy olyan világban, amelyikben a tudomány, a technika mások által kitalált, milliárdnyi újabb csodájával teszi könnyebbé az életet? Ugyan, hová vezet, hová vezethet, hogy a tudás világa, a felemelkedés lehetősége csak egy ideológiailag szűken behatárolt kör jussává válik, mert a magyar oktatási rendszer a tudáshoz való hozzáférést iskolatípusonként kasztrendszereszerűen eleve beszabályozza?

Ugyan, hová vezet, hová vezethet, ha a gyerekek tartós ingyentankönyvet kapnak majd, de az nem lesz az ő tulajdonuk, mert a tankönyveket négy éven keresztül fogja használni, újabb korosztálynak kiadni az iskola? Ezért a tankönyvet az év végén makulátlanul kell visszaszolgáltatni, ha megsérül, elvész, akkor az árát a szülőnek meg kell majd fizetnie. Vajon látott-e már egyáltalán gyereket az, aki ezt kitalálta? Vajon az a könyv, amelyikre ennyire vigyázni kell, az valóban takarékoságra és környezetvédelemre ösztönöz majd, ahogy ezt a hivatalos magyarázat állítja, vagy inkább arra, hogy kézbe se vegyék a gyerekek, esetleg egy életre megtájtják a tudáshoz vezető egyetlen utat, az olvasás, a tanulás örömet?

A kérdések költőiek, a válaszokat mindenki tudja. Ahogy azt is, hogy mindennek a következménye a világot ellenségnek tartó keserűség, a stupidság, a sötét butaság, amely a legaljasabb emberi gondolkodásmódnak kínál csak teret.

Akik szólhatnak ellene, a pedagógusok, jogszabályokkal mára a rendszer kiszolgáltatott szolgálói lettek silányítva. Még vannak néhányan, akik tiltakoznak, de a többség, mint egy távoli Zümmögő Kórus, legfeljebb magában dúdolgat szabadságról, igazságról, esélyegyenlőségről, jövőről. Aztán, ha ők is elhallgatnak, csak a kakofóniából eredő egyszólamú rikácsolás marad. De egy pedagógus se felejt el az eredeti dallamot.

Akárhogy is, de ebben a négy éve alakított „ez több, mint bűn: ez már hiba” magyar oktatási világban csupán képzelt rend lesz. Mert hiányzik belőle minden nevelés, tanítás alapja, a bizalom és a szeretet. Ez a két emberi érzés ugyanis szabaddá tesz, míg a lélekölő rend csupán szolgává.

Ám egyszer valaki mindezt igenis be fogja nyújtani a számlát!

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

Új Európát, új Magyarországot követeltek a szakszervezetek

Új irány kell a szakszervezeteknek is, hogy hitelesen tudják képviselni, amit mondanak, és egyre több tagot számláljanak. (Pataki Péter, az MSZSZ elnöke)

3

4

A „Folytatjuk” programja az oktatásban

Aki azt állítja, hogy a közoktatás rendszerének szétverése befejeződött, az egyrészt jól látja és jól értékeli a helyzetet, másrészt viszont tévedésben van. A közoktatás rendszere ugyanis több elemre osztható. (Szüdi János)

Akár a(kar)ja, akár nem, tagja!

Bár a PSZ részint a finanszírozása, részint a kormány által kialakított szervezetállítási szabályai miatt nem tekinti legitimnek a Nemzeti Pedagógus Kart, de nem próbálta „kijátszani a rendszert”, és szervezeten belülni az NPK vezetésébe.

6

8

Kart a Karba?!

Lassan már úgy vagyok én ezekkel az alkotmányjogi panaszot visszautasító végzésekkel, mint a paraszt bácsi, aki miután megnézte a moziban a Csillagok háborúját, kijött, megcsóválta a fejét, és azt mondta: hát, azért ezt már nem hiszem el... (Kolláth György alkotmányjogász)

Hoffmann: új elemek a tankönyvrendelésben

A tartós ingyentankönyv nem a gyerek tulajdona lesz, azokat mintegy négy éven keresztül kívánja használni, újabb korosztályoknak kiadni az iskola. Ezért ha sérül vagy elvesz, az árát a szülőnek meg kell fizetnie. (Hoffmann Rózsa)

9

10

Tan(könyv)csapda?

Nem evidencia ugyanis, hogy a szűkített listára csak jó minőségű, korszerű tankönyvek kerültek. Mi, tanárok nem ismerjük (valószínű, mert nincsenek is) azokat a szakmai érveket, szempontokat sem, amelyek nyomán ezt a listát összeállították. (Pethőné Nagy Csilla)

Az élet köszöntése

Akkor jutott csak eszembe, hogy valójában miért is vettem neki virágot. Nem csupán azért, mert a naptárba be volt jelölve egy bizonyos nap, hanem azért, mert tudtam, hogy szeret. (Ernie Gilbert)

15

16

Áder János köztársasági elnök beszéde Auschwitzban

Az 1944. március 19-én megszállt Magyarország nem védte meg polgárait. Hatóságai azok szolgálatába szegődtek, akik honfitársaink elpusztítására szövetkeztek. Nem jelent sem mentséget, sem magyarázatot, hogy ez Európa sok más országában is így történt.

Lovász László az MTA új elnöke

Lovász László matematikust választották a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) elnökévé a tudós testület 185. közgyűlésén május 6-án. A zárt ülésen megválasztották a testület főtitkárát és főtitkárhelyettesét, az Akadémia alelnökeit és akadémikus elnökségi tagjait. Lovász Lászlót a voksok 61,8 százalékaival választották elnökké, a posztért Lovász László mellett *Maróth Miklós* klasszika-filológus és *Németh Tamás* agrokémikus indult. Az új elnök megbízatása három évre szól. Lovász László az MTA közmegebecsülésének fenntartását tekinti legfőbb feladatának. Hangsúlyozta, hogy az intézmény elsősorban a magyar tudósok teljesítményével érdemelte ki a közmegebecsülést, azzal, hogy olyan közösséget alkot, amelyben a tudomány előtérbe kerül az egyéb elgondolásokkal szemben, ahol a különböző területekről érkező tudósok képesek együttműködni a magyar tudomány előbbre jutása érdekében. Az új elnök tovább akarja vinni az elődje által beindított változásokat, de *Pálkás József*hez képest más a munkastílusa, mint mondta, „talán jobban szétteríteném a munkát, szélesebb körben, többeket vonnék be, de ebben az is benne van, hogy ő végrehajtotta azokat a fő változtatásokat, amelyek irányával, lényegével mindenképpen egyetértek, ilyen értelemben tovább kell ezeket vinni”. Mint mondta, a szakemberek elvándorlása a tudomány fejlődésének következménye, ám azt kell elérni, hogy Magyarország ne vesztesse legyen ennek a folyamatnak.

Az oktatási bizottság vezetője

Az Országgyűlés megalakította az új bizottsági rendszerét a május 6-ai alakuló ülésen: az oktatási és kulturális bizottság élére *Dúró Dórá*t, a Jobbik képviselőjét választották. A kisebb létszámú parlamentben az eddigi húsz helyett 15 állandó bizottság működik. Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló országgyűlési határozati javaslatot 185 igen szavazattal fogadta el a Ház. A képviselők megválasztották a testületek elnökét, alelnökeit és tagjait is, megalakult az új parlament.

Forrás: *edupress.hu*

Pályázat roma származású középiskolások részére

A BEFK pályázatot hirdet a középfokú oktatási intézmények első, második vagy harmadik évfolyamán tanuló, cigány származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére a 2014/2015 tanévre. Pályázatot azok a cigány származású fiatalok nyújthatnak be, akik középfokú oktatási intézmények nappali tagozatán első, második vagy harmadik évfolyamon tanulnak, évisméltásra semmilyen tantárgyból nem kötelezettek, a pályázat benyújtásának évében elért, év végi tanulmányi átlageredményük pedig legalább 3,00. A pályázatot 2014. július 31-ig kell a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjének megküldeni. (Dr. Tóth Tamás r. dandártábornok, Budapest rendőrfőkapitánya, 1139 Budapest, Teve u. 4-6.) Akit a pályázat részletei érdekelnek, azokat a <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/szervezeti-hirek/palyazat-roma-szarmazasu-kozepiskolas> címen megtalálja.

A jogosultak háromnegyede véglegesítette portfólióját

Lezárult a pedagógusportfólió online felülete. A feltöltésre jogosultak több mint háromnegyede véglegesítette portfólióját. 2014. április 30. volt az e-portfólió feltöltésének határideje, az első körben azok a pedagógusok vehettek részt, akik legalább 14 éves szakmai gyakorlattal rendelkeznek, s munkájuk során szakvizsgát szereztek. Az egyszerűsített eljárás keretein belül közel 25 ezren regisztráltak, azaz a jogosultak 87 százaléka. Az informatikai rendszer jól vizsgázott, nem volt fennakadás. 21 611 pedagógus véglegesítette portfólióját a határidő lejártáig. Ők leadott munkájuk alapján tesznek eleget az ideiglenes Pedagógus II. fokozatba kerülés követelményeinek. Ezen pedagógusok 2015. január 1-jétől új besorolási státusban, magasabb fizetésért végezhetik munkájukat.

Forrás: KfÁ

A nyolcadikosok 97 százaléka szeptembertől középiskolás lesz

Az idei felvételen 81 693 nyolcadik, 6565 hatodik és 5080 negyedik évfolyamos tanuló vett részt. Ez utóbbi két csoport a hat, illetve a nyolc évfolyamos gimnáziumokba felvételizőket jelenti. Az általános felvételi eljárásban a nyolcadikos tanulók 96,8 százaléka (79 381 fő) felvételt nyert valamely középfokú oktatási intézménybe. A felvettek 77,1 százaléka (61 174) az általuk megjelölt legelső helyre jutott be. Az általános felvételi eljárás keretében fel nem vett nyolcadik évfolyamos tanulók száma 2582, a jelentkezést benyújtó tanulók 3,2 százaléka. A hat évfolyamos gimnáziumi tanulmányi területre felvételt nyert tanulók száma 4430, ebből 3875 diákot (87,5 százalék) az általa megjelölt első helyre vettek fel. A nyolc évfolyamos gimnáziumi tanulmányi területre felvételt nyert tanulók száma 2945 fő, ebből 2739 tanuló (93 százalék) az általa megjelölt első helyre került be. Az általános felvételi eljárás részletes információit az adatok feldolgozása után, várhatóan június elejétől az érdeklődők megtekinthetik majd az Oktatási Hivatal honlapján (www.oktatas.hu). Azok számára, akik most nem jutottak be középfokú iskolába, május 5. után kezdődik a rendkívüli felvételi eljárás időszaka. Ekkor a továbbtanulás intézése már egyénileg, közvetlenül a középfokú iskolákban való jelentkezéssel, egyeztetéssel történik.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féldoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Ilona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

ÚJ EURÓPÁT, ÚJ MAGYARORSZÁGOT KÖVETELTEK A SZAKSZERVEZETEK

MSZSZ: A munka elismerése és a bérek emelkedése a növekedés záloga

Az égiek nem lustálkodtak a munka ünnepén, igazán kellemes időt varázsoltak május 1-jére. Volt is látszata, hisz nagyon sokan látogattak ki a Városligetbe. A Magyar Szakszervezeti Szövetség (MSZSZ) nagygyűlésére hosszú sorban vonultak a szövetség 62 tagszervezetének és az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) tagszervezeteinek tagjai. A hosszú-hosszú menetet a Pedagógusok Szakszervezetének nagy létszámú csoportja zárta. Persze nem csupán a szép idő csábította az embereket, alig három héttel a választások után sokan arra voltak kíváncsiak, mit kínál a baloldal a szimpatizánsainak a vereség után. A szakszervezet színpadán *Patrick Itschert*, az ETUC főtitkárhelyettese bírálta az EU jelenlegi vezetőit, és arra szólította föl a magyarokat, az ország lemaradásáért *Orbán Viktor* politikáját kárhóztassák. *Pataky Péter*, a MSZSZ elnöke arról beszélt, új irány kell Európának és Magyarországnak.

Azt, hogy a szakszervezetek tagjai milyen sokan voltak kíváncsiak a Városligetben elhangzó szavakra, az mutatta, hogy mire a PSZ-tagok a nagygyűlés színhelyére értek, nemcsak a fúvószenét szolgáltató pécsi Brassdance Fúvószenekar vonult le a színpadról, de a meghívott Patrick Itschert, az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) főtitkárhelyettese is elmondta beszéde felét.

Itschert: azokra szavazzatok, akik erős Európát akarnak

Patrick Itschert kijelentette: május 1-jén a szolidaritást, a szakszervezeti mozgalom sikereit ünneplik, és hitet tesznek amellett is, hogy közösen dolgoznak a jövőbeli kihívások megoldásán. Európa-szerte sok a kihívás: csaknem 27 millióan vannak munka nélkül, és számuk nőtt az utóbbi években, ezenkívül 7,5 millió fiatalnak nincs munkája, és oktatásban, képzésben sem vesz részt. Kifejtette, az unió 18 tagállamában alacsonyabbak a bérek, mint öt éve – Magyarországon 12 százalékos ez a csökkenés –, 120 millió európai állampolgár szegénységben él, vagy ki van téve a szegénység veszélyének. A megszorítás nem működik, az európai polgárok sokat fizettek azért, hogy megmeneküljenek a bankok, hogy megmentsék az eurót, és az az orvosság, amit az európai vezetés „lenyomott a torkukon”, nem működött – mondta. Hozzátette, az ETUC ezért nem az Európai Unió intézményeit, hanem *José Manuel Barroso* Bizottságát bírálja, és azt, ahogyan a válságot – szerintük – félrekezelte.

Magyarországgal kapcsolatban megemlítette, hogy az ország a kölcsönös sikertörténet reményében tíz éve lett EU-tag, azonban lemaradása nőtt, a hazai bruttó termék csökkent, másutt, például Lengyelországban a miénknél nagyobb mértékben nőtt a gazdaság, hazánkban támadások érik a szólásszabadságot, és hiányzik a háromoldalú érdekegyeztetés. Kijelentette: „Ezért ne Magyarországot kárhóztassatok, hanem Orbán Viktor politikáját.”

Patrick Itschert beszélt arról is, hogy az ETUC más Európát szeretne, változást a politikában, új irányt, a megszorítások helyett beruházást a kutatásba, az infrastruktúrába, a közszolgáltatásokba, a bérfejlesztésbe, és fenntartható, biztonságos, minőségi munkahelyeket. Hozzátette: május 25-én az európai parlamenti választásokon „ti szavazhattok erről az irányról, és azokra szavazzatok, akik erős Európát akarnak, és a ti jövőtökbé befektetni”.

Pataky: új irány kell a szakszervezeteknek

Pataky Péter, az MSZSZ elnöke azt hangsúlyozta, hogy május 1. azoknak a munkavállalóknak az ünnepe, akik „a hátukon viszik az országot”, és megtermelik azt, amit mások el akarnak osztani. Kijelentette, az idei ünnep mottója, hogy új irány kell Európának és Magyarországnak. Az országban olyan munkahelyekre van szükség, ahol a munkavállalók nem kiszolgáltatottként, nem rab-szolgaként, hanem a munkát elismerő környezetben, alkotó emberként vehetnek részt a munkában nap mint nap, olyan bérért, amiből el tudják tartani a családjukat.

Pataky Péter hangsúlyozta: Európa és Magyarország ki kell hogy jöjjön a krízisből, és el kell érni, hogy valódi, minőségi munkahelyek legyenek. Elfogadhatatlannak nevezte, hogy azzal csábítanak Magyarországra munkáltatókat, befektetőket, hogy a bérek alacsonyak, és a munkajogi környezet miatt azt csinálhat a munkaadó a dolgozókkal, amit csak akar. Kellenek a befektetők és az új munkahelyek, de nem mindegy, hogy azok milyenek. Elmondta: a valódi munkahelyek száma alig nő Magyarországon, míg az egyéb, statisztikát javító, rövid távú munkahelyekből – a kölcsönzöttől a közmunkáig – egyre több van. Pataky Péter szerint olyan munkahelyek kellenek, ahol elismerik a tisztességes munkát, ahol megfelelő a jövedelem. Közölte: meg kell szüntetni a milliós nagyságrendű dolgozói szegénységet, és olyan munkajogi viszonyokat kell teremteni,

amelyek nem szolgáltatják ki a munkavállalókat a munkáltatóknak.

Új irány kell a szakszervezeteknek is, hogy hitelesen tudják képviselni, amit mondanak, és egyre több tagot számláljanak – mondta az MSZSZ elnöke.

Fórum az EP-választásról

Az MSZSZ május 1-jén fórumra hívta az európai parlamenti választásokon induló demokratikus pártok képviselőjelöltjeit, hogy elmondják, mit kívánnak képviselni az Európai Parlamentben. *Kósa Ádám*, a Fidesz-KDNP jelöltje úgy vélte, a munkavállalói jogok és a szociálpolitika nemzeti hatáskörbe tartoznak, éppen azért, hogy rugalmasabban lehessen reagálni a kihívásokra. *Krasztov Péter*, az Együtt-PM képviselőjelöltje arról beszélt: el kívánják érni, hogy azonos jogok illessék meg valamennyi tagállamban a különböző nemzetiségű munkavállalókat.

Európai szintű munkatörvénykönyvet!

Meszerics Tamás (LMP) a legnagyobb gondnak azt nevezte, hogy miközben a munkaerő szabad áramlása megvalósult, addig a munkajogi szabályozás tagállami hatáskörben maradt, így csak félig valósult meg az egységes munkaerőpiac. Javasolják egy európai szintű munkatörvénykönyv, sőt egy közösségi szintű béralkurendszer megalkotását is. *Niedermüller Péter*, a Demokratikus Koalíció alelnöke elmondta, szükségesnek tartják egy európai korrupcióellenes ügyészség felállítását, a regionális és a társadalmi különbségek mérsékléséért folytatott küzdelmet, egy európai gyermekélelmzési program végrehajtását, illetve az ifjúsági munkanélküliség enyhítését célzó közösségi program kiterjesztését. *Szanyi Tibor*, az MSZP EP-listavezetője úgy vélte, hogy a minimálbért és a nyugdíjakat is egységesen kellene szabályozni Európában, és erősebb befolyást kell biztosítani európai szinten a munkavállalóknak és a szakszervezeteknek a tőkével szemben.

MTI-PL-összeállítás

Szüdi János

A „FOLYTATJUK” PROGRAMJA AZ OKTATÁSBAN

Aki azt állítja, hogy a közoktatás rendszerének szétverése befejeződött, az egyrészt jól látja és jól értékeli a helyzetet, másrészt viszont tévedésben van. A közoktatás rendszere ugyanis több elemre osztható. Egyes elemeinek megszállása és megsemmisítése valóban végbement. Más elemeinek megszállása megtörtént, szétveréséhez, a megkezdett rombolási folyamatok folytatásához és befejezéséhez azonban még némi időre van szükség, amit meg is kapott a választóktól a hatalom.

A közoktatás rendszere több ezer milliárdos értéket képvisel. Ennek egy része pénzben ki nem fejezhető vagyoni értékű jogokból, más része jól forintosítható ingó és ingatlan vagyonból áll. Ez a rendszer pénzben ugyan csak ki nem fejezhető értékeket állított elő. A vagyoni értékű jogokat nevezzük szellemi tőkének. Az ingó és ingatlan vagyont nevezzük vagyoni tőkének. Az előállított értéket nevezzük hozzáadott értéknek. A közoktatás rendszerében mind a három elem társadalmi, közösségi célokat, érdekeket szolgált. A rendszer működtetése a helyi közügyek közé tartozott, és a törvény 1993-ban történő elfogadásakor megfogalmazott célokat szolgálták: tolódjon ki minél messzebbre a pályaválasztás kényszere, 16 éves kor után kezdődjön a szakképzés, növekedjen az iskolában eltöltött évek száma, a korosztály 75 százaléka szerezzen érettségi bizonyítványt. Mindezek eredményeképpen növekedjen az összlakosság iskolázottsági szintje, megalapozva így módon a gazdaság fenntartható fejlődését. A helyzet alapvetően megváltozott a rendszer államosításával. Az államosítás következtében a köznevelés irányítása, ellenőrzése, működtetése, intézményeinek fenntartása lényegében állami monopóliummá vált. Az állam lemondott arról, hogy tovább folytassa az eredeti célkitűzéseket: csökkentette a tankötelezettség idejét, megszigorította a középiskolába való belépés feltételeit, a 16 éves kor elérése után kiesnek a rendszerből azok, akik átlag alatti teljesítményt érnek el. Megfogalmazódott annak a szándéka, hogy az adott korosztály több mint 50 százaléka legfeljebb a hároméves szakiskolát végezze el. Az egységes, egyenértékű érettségi megszüntetésével keveseknek nyílt lehetőség – az elitképzést biztosító felsőoktatásba való belépéshez szükséges – gimnáziumi érettség megszerzésére.

Az állami intézmények mellett működhettek az egyházi és a magánintézmények, amelyek – a finanszírozás, az engedélyezési eljárások, az állami ellenőrzési rendszer miatt – ki vannak szolgáltatva a hatalomnak. Az egyházi intézmények kivételezett helyzetbe kerültek. Az állam szándéka szerint szervezik és biztosítják az elitképzés bázisát. Az óvodák önkormányzati fenntartásban maradtak, lénye-

gében megtarthatták azokat a jogosítványokat, amelyek a közoktatás rendszerében megillették őket. Munkájuk eredményességét nagyban rontja, hogy a köznevelés intézményrendszerétől elszigetelve láthatják el feladataikat.

A közoktatás szellemi tőkéje magába foglalta mindazokat a dokumentumokat, amelyeket az iskolák és a kollégiumok elkészítettek az elmúlt 20 évben. Ezek nemcsak helyi tantervekből álltak, hanem tartalmazták az iskolák által kidolgozott kerettanterveket, pedagógiai rendszereket, tankönyveket. Az államosítással a volt önkormányzati intézmények megszűntek, egy hivatal részévé váltak, jogszerző képességüket elvesztették, átszálltak az államra, az állam pedig a kukába hajította azokat. A közoktatás szellemi tőkéje magába foglalta a tanítás szabadságát, a nevelőtestületi közös gondolkodás jogát és felelősségét, a pedagógus nagyfokú mozgásterét a nevelőtestületi döntések keretein belül. Így kaphatott egy-egy iskola, kollégium önálló, sajátos arculatot. Az intézményfenntartó hivatal szervezeti egységévé vált köznevelési intézmények nem rendelkeznek költségvetéssel, vezetőjük nem létesíthet foglalkoztatási jogviszonyt. Minden pedagógusnak egy személy, az intézményfenntartó hivatal elnöke a munkáltatója. Így minden pedagógus kiszolgáltatottá vált, nem válhat munkahelyet az állami rendszeren belül, csak az elnök engedélyével. Az intézményvezető nem alakíthatja az intézmény arculata szerint a nevelőtestületet. Az állami kötelező tantervek és a hozzájuk rendelt, kötelező tankönyvek megszüntették az iskolai innovációt, az egyéni tanulási útvonalak kidolgozásának lehetőségét. A pedagógus az állami tanterv végrehajtójává vált. A közoktatás szellemi tőkéje magába foglalta a befogadó, nyitott, partneri kapcsolatokra épülő intézmény eszméjét, a pedagógus-szülő-tanuló együttműködésére, az új pedagógiai módszerek befogadására, a tanulói munkaterhek csökkentésére épülő tanulási-tanítási folyamat kialakításának lehetőségét. A tantervi utasítás bevezetése együtt járt a tanulói munkaterhek radikális meg-növelésével, a készségek, képességek fejlesztésére irányuló pedagógiai folyamatok

helyett az elszámoltatásra épülő, hagyományos, poroszos nevelésnek és oktatásnak a rehabilitálásával. Nem a gyermek mindenekfelett álló érdekének, hanem az állami akaratnak kell érvényesülnie. Nem vitás, a közoktatás szellemi tőkéjének fel-számolása az előző kormányzati ciklus „sikertörténete” közé tartozik.

A közoktatás vagyoni tőkéjének jelentős részét az állam adta át 1990-ben a helyi önkormányzatoknak. Ezt a vagyont az önkormányzatok megőrizték, megóvták, bővítették, fejlesztették. A vagyoni tőkéhez kapcsolható szellemi tőke a többcélú intézmények széles skálájának kialakulása. A többcélú intézményrendszerben az önkormányzatok a gyermekeknek legjobb megoldásokat alakíthatták ki, összekapcsolva például az óvodát, az iskolát a könyvtárral, a sport- és kulturális intézményekkel. Ezzel a megoldással biztosítani lehetett, hogy a gyermek egyetlen intézményben jusson el az óvodától az érettségiig, illetve azt is, hogy abban az intézményben, amelyben tanulmányait folytatja, megtalálja a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges feltételeket, szolgáltatásokat is. A vagyoni tőke jelenleg nélkülözi a gondos gazda óvó kezét, de felélése még várat magára. Igaz, a többcélú intézményeket elemeire szedték szét. Az államosítás a vagyoni tőke tekintetében azonban még csak részlegesen zajlott le. Első lépésben az állam kártalanítás nélkül kisajátította a megyei önkormányzatok fenntartásában lévő közoktatási intézmények ingó és ingatlan vagyonát. A második államosítási körben azonban már nem a tulajdonjogot szerezte meg az állam, hanem „csupán” a vagyon feletti rendelkezés jogát. Egyidejűleg arra kötelezte a 3 ezres lélekszámúnál nagyobb települési önkormányzatokat, hogy az állam által ingyenesen megszerzett és ellenszolgáltatás nélkül használt tulajdonukat tartsák rendben, illetve az elköszott ingatlanokban lévő intézmények működéséhez szükséges tárgyi feltételekről gondoskodjanak. A gyakorlatban ez a megoldás azzal a következménnyel járt, hogy az elmúlt kormányzati ciklusban a vagyontárgyak megóvásán túl fejlesztésre, bővítésre megfelelő forrás és érdekltség miatt alig került sor.

(Folytatás az 5. oldalon)

A „FOLYTATJUK” PROGRAMJA AZ OKTATÁSBAN

(Folytatás a 4. oldalról)

Miután az intézményrendszer kereteit, feladatait az állam határozza meg, méretének a csökkenő szolgáltatásokhoz történő igazítása bármikor elrendelhető. A vagyoni tőke felszámolását szolgáló tervek már napvilágot láttak: megynként egy szakképző intézmény működjön, fel kell számolni annak az általános iskolának a felső tagozatát, amelynek nincsenek párhuzamos osztályai, csökkenteni kell a középiskolába járók számát. A vagyoni tőke felszámolásához hozzájárulhat a rendszerbe belépő gyermeklétszám csökkenése, a szakiskolai kilencedik–tizedik évfolyam megszüntetése, a tankötelezettség idejének csökkentése.

A vagyoni tőke holt tőke, ha nincs, aki működtesse. A vagyoni tőke működtetésében kiemelkedő a szerepük azoknak, akik pedagógusi feladatokat látnak el. Az e körbe tartozók helyzete nemcsak azért kiszámíthatatlan, mert egyetlen állami munkáltatóhoz tartoznak, hanem azért is, mert nincsenek törvényben rögzítve azok a szabályok,

amelyek alapján el kell osztani a munkát, meg kell határozni a feladataikat. A pedagógusok létszámát a tanításhoz biztosított, finanszírozott idő, a kialakított osztályok, csoportok és az egy pedagógus által a tanításra fordított idő (tanítási órák) alapján lehet meghatározni. Ezek közül csak egy a törvényben rögzített fix paraméter, a finanszírozott időkeret. Az osztályok, csoportok kialakításához minimális, átlag- és maximális létszámokat tartalmaz a törvény. A heti tanítási óráknak sincs konkrét mértéke. A pedagógusnak 22–26 óra tanítás rendelhető el. Minden felső határ túl is léphető. Nem nehéz kiszámítani, hogy a pedagóguslétszámra milyen kihatással van, ha száz gyerekből nem négy, hanem három osztályt alakítanak ki, s ha a pedagógusnak a heti óraterhelése eléri a felső határt. Miután az állami intézményrendszerben mindenkinek egy munkáltatója van, csak egyetlen kormánydöntésre van szükség ahhoz, hogy a vagyoni tőke felszámolása maga után vonja a működtetéséhez szükséges munkaerő csökkentését.

Az oktatási rendszer államosításának kiolvasható célja az uralkodó osztályhoz tartozók elitképzése és a közmunkaprogramhoz szükséges munkaerő biztosítása. Ehhez az szükséges, hogy a lassabban haladók 15 évesen, az általános iskola befejezése nélkül átkerüljenek a Híd-programba, és innen 16 évesen kilépjenek az utcára. Továbbá az, hogy radikálisan megnöjön a szakiskolába járók, s csökkenjen a gimnáziumban tanulók száma.

Miután a közmunkaprogram nem tekinthető valóságos, értékteremtő munkafolyamatnak, a hatalom megkapta a választói felhatalmazást ahhoz is, hogy a köznevelés által „előállítható” hozzáadott érték csökkentésével kétségessé tegye az ország gazdasági fejlődését is. Nem mellesleg a tanuláshoz való jog szűkítésével szűkül annak lehetősége, hogy a halmozottan hátrányos – mélyszegénységben élő, iskolázatlan szülőktől származó – gyermekek valaha is jobb életessel éljenek ki a munkaerőpiacra.

HÖMPÖLYGŐ SZOLIDARITÁS

Ötvenezer európai tüntetett Brüsszelben

Színes, végeláthatatlan embertömeg hömpölygött Brüsszel utcáin 2014. április 4-én. Az ETUC, az Európai Szakszervezeti Szövetség szervezte tiltakozó demonstrációra mintegy 50 ezer ember érkezett Európa 21 államából.

A különböző ágazati szakszervezetek küldöttei többek között Spanyolországból, Németországból, Lengyelországból, Franciaországból, Dániából, Hollandiából, Csehországból, Portugáliából, Bulgáriából, Ciprusról azért jöttek, hogy tiltakozzanak az európai válságkezelő intézkedések, a megszorítások, a munkanélküliség ellen, az emberközpontú politika, a munkahelyteremtés és a gazdasági növekedés beindítása érdekében. Magyarországot a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE)F) nevében a Pedagógusok Szakszervezete képviselte. A magyar résztvevők kiutazásának és az ott-tartózkodásuknak a költségeit a SZE finanszírozta.

A különböző színű dzsekikben, mellényekben és sapkákban, légzőmáskával, sállal, dobokkal vonuló, zászlókat lobogtató demonstrálók a városközpont és az európai intézményeknek otthont adó negyed között vonultak. A színes kavalkádot sokezernyi konfetti, számos ének szabaduló légzőmáskában tette még látványosabbá. Voltak, akik rokkantkocsikban tolták kollégáikat, voltak, akik élőképeken jelenítették meg a munkások elnyomását. A dobok, a hangszórókból áradó zene hangja összeolvadt a különböző jelszavakat skandálókéval, az éneklő, táncoló tömeg morájával.

Az AFP hírügynökség idézte Bernadette Segol, az ETUC főtitkára szavait, melyek szerint az európai szakszervezetek demonstrációjukkal elsődlegesen azt üzenték a döntéshozóknak, hogy az elmúlt évek bebizonyították: a megszorítások politikája nem működik, nem hozza meg a várt eredményeket. A gazdasági válságra nem a megszorítás a

megfelelő válasz, az még inkább elmélyítette a válságot. Elhangzottak az elkeseredésre és demonstrációra okot adó adatok is. Eszerint több mint 26 millió európainak nincs állása, a munkanélküliek száma 10 millióval magasabb, mint 2008-ban, az EU 28 tagállama közül 18-ban csökkent a bérek reálértéke. Legsúlyosabb azonban az ifjúság helyzete, amint Segol fogalmazott, „az elveszett nemzedék” kilátásai. Hét és fél millió európai fiatal egyre inkább csak a kivándorlásban látja sorsának megoldását.

A szakszervezeti megmozdulás másik célja épp ezért az volt, hogy felhívja a figyelmet a közelgő európai parlamenti választásokra, és arra, hogy az unió választói olyan képviselőkre szavazzanak, akik összehangolt intézkedésekkel kezelik a munkanélküliséget, megszüntetik a szegénységet, és egyenlőséget teremtenek.

Segol arról is beszélt, hogy megdöbbenett és elszomorította, hogy a tüntetők közé olyan, kis létszámú csoport is keveredett, amelynek tagjai petárdákat robbantgattak, erőszakkal keresték a konfrontációt a rendőrséggel. Őket a rendőrök vízágyúkkal és könnyfakasztó gránátokkal távol tartották az Európai Bizottság épületeitől, és kizsírították a békés tüntetők sorai közül. Az ETUC főtitkára megjegyezte: „Nagyon sajnálom, ha ártatlan járókelők, békés tüntetők és rendőrök is megsebesültek.” Reményének adott hangot, hogy e törpe kisebbség cselekedeteivel nem kérdőjelezte meg a túlnyomó többségben levő, békés tüntetők jó szándékát.

M. I.

AKÁR A(KAR)JA, AKÁR NEM, TAGJA!

A PSZ nem látja a garanciákat arra, hogy a pedagóguskar független testület lesz

A közoktatás közneveléssé való asszimilálódása során, a kezdet kezdetén a pedagóguskar még magyar volt, csak később lett nemzeti. Az Országgyűlésnek pont egy éve, 2013 májusában nyújtotta be az emberi erőforrások minisztere azt az oktatási salátatörvény-módosítást, amely – többek között – tartalmazta: 2013. szeptember 1-jén minden, állami, önkormányzati köznevelési intézményben pedagógus-munkakörben, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott automatikusan a Magyar Pedagógus Kar tagjává válik. A módosítást a fideszes kétharmad elfogadta. **Hoffmann Rózsa** köznevelésért felelős államtitkár 2013. május 14-én kormányzótávóí tájékoztatón jelentette be: „Javaslattevő és véleményformáló szerepe egyaránt lesz az újonnan alakuló Magyar Pedagógus Karnak (MPK).” A magyarról mára nemzetivé váló kar névváltozása a múlt homályába vész, azt azonban Hoffmann Rózsa szavaiból tudni lehet, miért is akarták olyan nagyon a létrejöttét.

Miért hozták létre?

A mézesmadzag mézesebb felén Hoffmann Rózsa még úgy nyilatkozott, „jó iskola, jó oktatásügy nem létezik jó pedagógusok nélkül, ezért az oktatáspolitikának hangsúlyos része a pedagóguspolitika. Ennek kiemelt állomása a kar létrehozása, amely a pedagógus-munkakörben közalkalmazottként foglalkoztattak közttestülete lesz”.

Ám kevésbé „mézes” magyarázatot is adott az államtitkár asszony, miszerint eddig soha nem volt nevesítve, hogy melyek az oktatást irányító miniszter szakmai partnerei, és hogy egy-egy jogszabály előkészítésekor milyen szervezetekkel egyeztessen. Mivel a cégbírószági bejegyzések szerint több mint 160 pedagógusszakmai szervezet működik ellenőrizetlen taglétszámmal és különböző aktivitással, a kar hivatása az lesz, hogy egy nevesített, bejegyzett pedagógusszakmai szervezet jöjjön létre, amelynek képviselői az egész pedagógustársadalom nevében formálhatnak véleményt, tehetnek javaslatot.

A testület – amely összesen 16 szakmai tagozatot működtet – feladatai közé tartozik továbbá, hogy az érettségi feltételül szabott közösségi szolgálathoz támogatást adjon. Ugyanakkor a köznevelést és pedagógusképzést érintő jogszabályok megalkotása és módosítása során, valamint a feladat- és hatáskörét érintő kérdésekben az adott kérdésben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező állami szerv vezetőjéhez fordulhat, és javaslatot tehet. Megalkotja a Pedagógus etikai kódexet, és a törvényben, valamint az alapszabályban és az etikai kódexben foglaltak szerint tagjával szemben etikai eljárást folytathat.

Az állami és önkormányzati intézményekben dolgozó pedagógusok kari tagsága akkor szűnik meg, ha valaki feladja az állását. Ugyanakkor a tagságért a pedagógusoknak tagdíjat nem kell fizetniük. A nem állami intézmények dolgozói is létrehozhatnak hasonló szervezetet, és stratégiai partneri szövetséget köthetnek az NPK-val.

Persze, létezik egy, az államtitkár aszszonyétól eltérő, másfajta magyarázat is. A pedagógus-önállóság csorbításának útján a Klik, az új Nemzeti alaptanterv, a kötelező kerettanterv, a kötelezően használandó tankönyvek, a szakfelügyelet újbóli bevezetése – a kar létrehozása csak egy újabb állomás volt. Volt, aki – utalva *Mussolini* tevékenységére – úgy vélekedett: „A kar létrehozása bukott történelmi időket idéz, amely méltatlan Magyarországhoz.”

Hogyan reagált a kar létrehozására a PSZ?

Látván a kormány eltéríthetetlen szándékát a pedagóguskar létrehozására, a PSZ olyan módosító javaslatokat tett a törvényjavaslatához, amelyek egyértelművé tették, hogy a szakszervezetek szerepét nem veheti át a kar, és a klasszikus munkavállalói érdekeket továbbra is az érdekvédelmi tömörülések képviselhetik. Jogorvoslati lehetőségeket is kiharcolt. Például, ha etikai eljárás alá vonnának egy szakszervezeti vezetőt, akkor arról a szervezetet értesíteni kell. Ha szakszervezeti tagnál történne ilyen, akkor bírósági jogorvoslati lehetőséget kell adni számára, és kérheti, hogy a szakszervezet képviselje őt. A módosító javaslatokat befogadták, aminek eredményeként a törvénybe foglaltatott, hogy a kar szakmai érdek-képviselői tevékenysége során együttműködik a reprezentatív szakszervezetekkel, és tiszteletben tartja a szakszervezeteknek a Munka törvénykönyve és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény által biztosított jogait.

A május 14-i államtitkári bejelentés után *Galló Istvánné*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke 2013. május 17-én sajtótájékoztatót ismertette a PSZ álláspontját, miszerint a PSZ tudomásul vette a Magyar Pedagógus Kar (MPK) létrehozásának szándékát, de ez nem jelenti azt, hogy támogatja is. Kifejtette azon véleményét is, hogy a kar létrehozása, a pedagógustársadalomnak a testületbe való „beterelése kötelező jelleggel”, valamint a majdani etikai kódex

elkészítése azt az üzenet hordozza, hogy a pedagógusok munkáját és a magánéletét is folyamatosan megfigyelés alatt tartják majd. Jelezte: a PSZ nem látja azokat a garanciákat, amelyek biztosítanák, hogy a létrejövő pedagóguskar független testület lenne, és kifejezetten szakmai feladatokkal foglalkozna. Kifogásolta, hogy a kar tagsága nem önkéntes, az oktatásért felelős miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol felette, működését elsősorban az oktatásért felelős minisztérium fejezetéből származó támogatásból finanszírozzák. A PSZ elnöke szerint a kar érdekérvényesítő képességét gyengíti, hogy a miniszter dönt a testület finanszírozásáról. Mivel az Emberi Erőforrások Minisztériumának költségvetési fejezetében szerepel a támogatás, a kar vezetői minden alkalommal úgy ülnek asztalhoz, hogy a miniszter gyakorlatilag bármikor megvonhatja tőlük a forrásokat.

Amikor a pedagógusok 2013 szeptemberében úgy kapták meg új besorolásukat, hogy azon tudomásukra hozták a Nemzeti Pedagógus Karban való tagságukat is, a Pedagógusok Szakszervezete azt tanácsolta, amennyiben nem értenek ezzel egyet, „jogfenntartással” vegyék át a dokumentumot. Egyben biztosította a pedagógusokat, hogy a szakszervezet minden tagjának – az új belépőknek is – szakmai segítséget nyújt érdekei érvényesítéséhez, ideértve a bíróság előtti ingyenes jogi képviselőt ellátását is. Bár a pedagógusok közül jó néhányan elleplezték az NPK-ba való automatikus beletartozást, csak nagyon-nagyon kevesen nem írták alá az új szerződésüket.

A PSZ az Alkotmánybírósághoz fordult

Bár a Pedagógusok Szakszervezete részint a finanszírozása, részint a kormány által kialakított szervezetállítási szabályai miatt nem tekinti legitimnek a Nemzeti Pedagógus Kart, de nem próbálta „kijátszani a rendszert”, és szervezetten bekelőlni az NPK vezetésébe.

(Folytatás a 7. oldalon)

AKÁR A(KAR)JA, AKÁR NEM, TAGJA!

(Folytatás a 6. oldalról)

Megtehették volna, hiszen a szakszervezetnek 30 ezer aktív pedagógus tagja van, vagyis ha több tízezer ugyanúgy szavaztak volna, könnyen befolyást szerezhetnének a kar irányításában. A szakszervezet azonban inkább az Alkotmánybírósághoz fordult, mert nem ért egyet a kötelező tagsággal és a szakszervezetek jogosítványainak korlátozásával. Galló Istváné 2013. szeptember 16-án dr. Paczoly Péternek, a Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének címezve alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Az indoklások között az volt, hogy a kötelező köztestületi, kari tagság létrehozását elrendelő rendelkezések csorbitják a Pedagógusok Szakszervezete érdek-képviselési jogosítványait, annak lehetőségét, hogy fellépjen, és érvényesítse tagjainak az élet- és munkakörülményeihez kapcsolódó jogosítványait, illetőleg hogy védelmet nyújtson tagjai részére a Nemzeti Pedagógus Kar keretei között folyó etikai eljárásban. A panaszban az is szerepel, hogy az NPK jogosítványainak megfogalmazása alkalmas arra, hogy sértse a PSZ részvételét az egyeztetési eljárásokban, „lerontsa” az érdekérvényesítő tevékenységét, továbbá, hogy a kar tagjaival szemben támasztott követelmények ellentétesek a szakszervezeteknek a Munka törvénykönyvében biztosított tájékozódáshoz való jogával. A kötelező kamarai tagság mellett a törvény nem rögzíti, hogy a kari tagság nem ellentétes a szakszervezeti tagsággal. Az etikai eljárás alá vonás lehetősége túl széles körű, ugyanakkor nem biztosított a szakszervezeti részvétel az etikai eljárásban. A homályos, nehezen értelmezhető rendelkezések tág lehetőséget biztosítanak arra, hogy fellépjenek azzal szemben, aki szakszervezeti tagságából eredően érdekvédelmet kér a szakszervezettől, vagy segítséget nyújt a szakszervezetnek például ahhoz, hogy kialakítsa a véleményét valamely kérdésben. Nem értelmezhető a kar közszolgálati érdeke, jogos érdeke, amelyek miatt korlátozzák a pedagógusok véleménynyilvánítási jogát, ezen keresztül azt a jogot, hogy szakszervezeti munkában vegyenek részt annak kockázata nélkül, hogy etikai vétséget követnek el.

Az Alkotmánybíróság hiánypótlást kért, amit a törvényes határidőn belül meg is kapott. Ezután az Alkotmánybíróság arról értesítette a PSZ-t, hogy a benyújtott panaszt nyilvántartásba is vette. Ekkor már 2013. november 18-át írtunk,

ám az Ab-tól más válasz – egyelőre – nem érkezett.

Időközben a PSZ 2013. december 14-én megtartotta XXII. Kongresszusát, melyen természetesen állást foglalt a Nemzeti Pedagógus Kar ügyében is. Eszerint a Pedagógusok Szakszervezete nem támogatja a Nemzeti Pedagógus Kar (NPK) felállítását. A PSZ szerint „az NPK létrehozása nem egyeztethető össze a jogállamiság követelményeivel, sérti továbbá a Pedagógusok Szakszervezetének jogait és érdekeit”. A PSZ XXII. Kongresszusa ezért a Nemzeti Pedagógus Kar megalakításának bojkottjára szólította fel tagságát, és arra kérte tagjait, hogy a kar létrehozásában ne vállaljanak semmilyen szerepet, ne vegyenek részt az előkészítő munkában, és ne vállaljanak el semmilyen tisztséget, megbízatást a karban!

Az Alkotmánybíróság döntése

Az Alkotmánybíróság (Ab) végzése végül 2014. február 18-án érkezett meg. Az Ab a PSZ alkotmányjogi panaszát visszautasította. (A kilenc pontban leírt indoklást, ahogy a többi dokumentumot is, a PSZ honlapján, az alkotmánybíróági végzésről szóló publicisztikát a hetedik oldalon olvashatják.)

A PSZ elnöke ezek után levélben dr. Székely Lászlóhoz, az Alapvető Jogok Biztosához fordult. A Pedagógusok Szakszervezetének képviselőjében többek között azt írta: „Megítélésem szerint a Pedagógusok Szakszervezete által – az alkotmányjogi panaszban részletesen ismertetett és megindokolt – kifejtettek megállják a helyüket. A Nemzeti Pedagógus Kar valóságos célja az, hogy a pe-

dagógusokat arra készítse, fontolják meg, mikor mit mondanak, és mit cselekszenek. Mindezekre tekintettel ismételt kezdeményezem, hogy éljen az említett jogkörével, és forduljon (az ügyben) az Alkotmánybírósághoz.”

Hol tart ma az NPK felállítása?

Az idén 50 millió forintból gazdálkodó, hamarosan létrejövő NPK úgy született tehát, hogy 2013. szeptember 1-jétől minden állami fenntartású iskola pedagógusa automatikusan tagja lett egy olyan szervezetnek, amely még nem is működik. Megszervezése a háttérben folyt, megkezdte munkáját az NPK előkészítő bizottsága, amelynek tagjai – Dobos Krisztina, a Magyar Iskolaszék Egyesület elnöke, Ballagó Zoltán, az egeri tankerület igazgatója és Giber Vilmos, a kaposvári Klebelsberg Középiskolai Kollégium igazgatója – Balog Zoltán emberi erőforrás-minisztertől vették át a felkérő levelet. Dobos Krisztina 2013. december 12-én, életének 64. évében súlyos betegségben elhunyt. Helyette Kőrösiné Merkl Hilda lett az NPK előkészítő bizottságának az elnöke. A pedagógusok április 20-ig jelezheték a kar honlapján, hogy jelöltetni kívánják magukat az NPK legmagasabb szintű fórumába, az Országos Küldöttgyűlésbe, amely majd megválasztja a vezetőket. Bár a köznevelési államtitkárság tavaly ősszel még úgy nyilatkozott, hogy „a magyar pedagógusok évtizedes vágya teljesül be a kamara szerepét is betöltő Nemzeti Pedagógus Kar létrejöttével”, a pedagógusok érdeklődése távolról sem volt felfokozottnak nevezhető iránta. A 151 ezer pedagógusból mindössze 384-en regisztráltak jelöltként. A többiek csak közülük választhatják ki májusban, hogy ki legyen az a szerencsés 125, aki a következő években a pedagógusokat képviseli minden fórumon, illetve jóváhagyja a pedagógusok életét alapvetően meghatározó etikai kódexet.

Az Országos Küldöttgyűlés 2014. június 14-én ül össze. Ekkor fogadja el Alapszabályát, választja meg az elnökséget, az Országos Etikai Bizottságot, a Felügyelő Bizottságot és a szakmai tagozatok irányítóit. A területi (megyei és fővárosi) elnökségek az Országos Küldöttgyűlést követő három hónapon belül alakulnak meg. A Nemzeti Pedagógus Kar az Országos Küldöttgyűlés után kezd meg munkáját.

Millei Ilona

Kolláth György

KART A KARBA?!

Arany János versrészlete szemléletes bevezetés. A fülemile című versében írja:

„Hallja kendtek! / Se ide nem, se oda nem /
Fütyöl a madárka, hanem / (Jobb felől üt)
nekem fütyöl, / (Bal felől üt) s nekem fü-
työl: / Elmehetnek.”

Az idézet az Alkotmánybíróságnak (Ab) a Magyar Pedagógus Kar létrejöttének vélt-valódi törvényi anomáliáit érdemi érvek híján, érdemtelenül visszautasító végzésére asszociál (Ab-ügyszám: IV/1383-5/2013.) Összecsengés lehet, azonosság nincsen a vers és a modern jogtétel között. Nem madárcsicsergés a mai tét, nem prókátorok árulnak meg szerényen egy gyékényen. Fütyülni persze most is volna miért, virtuális jobb- meg baloldal itt is felsejlik, ámde a fütytyre vevő bíróságról, netán bírósági korrupcióról szó se essék. Ami ugyanaz: jól elküldték a jogot és igazságot kérő ügyfelet a csudába.

Érdemes eltekinteni itt a jogkereső indítvány kötelező alakításaitól, és érvelésének – ez esetben színvonalas, tételes, jól kiírt – száraz jogi természetétől, és ugyanígy a meghozott (ki)végzés körmönfont közjogi precizitásától is. Közös kulcs bennük a következő:

1) A PSZ elnöke alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Ab-nél, melyben támadta a nemzeti köznevelésről szóló törvénynek számos rendelkezését. Főként a Nemzeti Pedagógus Karra vonatkozó rendelkezéseit kifogásolta, kérve azok visszamenőleges hatályú megsemmisítését. Döntő érvei voltak: több vonatkozásban sérülnek a PSZ szakszervezeti jogai, a kényszersztagság egyéni jogot is sért, a törvényi megfogal-

mazás nem felel meg a normavilágosság követelményének, a normák, melyek nem is csak jogszabályok, alapvető jogot sértenek, elmaradt a kellő egyeztetés, nem volt meg az elvárható, „alkotmányos idő”, s adatkezelési és jogérvényesítésbeli anomália is fennáll. E helyütt a törvény által előidézett sérelmek közvetlenül, bírósági döntés nélkül bekövetkeznek.

2) A köztársasági alkotmányt – szegény rokonként?! – felváltó alaptörvény és az Ab saját törvénye látszólag kiszélesítette, a legtöbb esetben ugyanakkor – politikai kellemetlenség vagy más kényelmetlenség, kínosság okából is – csípőből elutálhatóvá tette a közvetlenül a törvényt támadó Ab-indítványok zömét. Ez történt esetünkben. Az Ab okkal-ok nélkül előszeregettel alkalmazza az érdemi vizsgálat nélküli visszautasítás, másként az alkotmánybírósági befogadhatóság negatív (t)rendjét, gyakorlatát: kibújva ezáltal a tartalmi vizsgálat és megítélés kockázatos terhei, nyúgai alól. A jelen Ab-végzés tükröz egyfajta mennyiségi-minőségi kettősséget: előbb ui. majdnem hat oldalon keresztül „szemlézi” magát az indítványt, majd mintegy 1,5, azaz másfél oldalon keresztül „kifejti”, hogy miért is mond rá kapásból nemet. Ám, még ennek a másfél flekknek is a zöme normaszzerű idézet, ami nem az ügyről szól elsősorban, hanem kvázi a gyengébbek kedvéért nyújt magyarázatot. Aduásza a törvényben megkívánt személyes érintettség kritériuma, mely az Ab értelmezésében „az érintett saját jogában való sérelmét” jelenti. Az, hogy mi valójában a PSZ alkotmányos rendeltetése

és saját joga, továbbá mi a tagságának az érdekvédelme, a végzésben nem kap megvilágítást. A visszautasítás másik – bizarr – érve az időtényező, mondván, hogy az indítvány(ozó) nem aktuális, hanem hipotetikus, jövőbeni, még be nem következett, potenciális sérelmeket fogalmaz meg, amelyekre a Kar pusztán létrehozásából következett... Nos: 2013. szeptember 1-jével minden közalkalmazott pedagógus a törvény erejénél fogva a Kar tagjává vált. Az Ab-végzés kiadásának dátuma ugyanakkor 2014. február 18. A tényleges, immár nem hipotetikus, hanem az élő jogot illető időkülönbség majdnem hat hónap. Az alaptörvényes időgép így működik: ez nem pillanatnyi rövidzárlat, hanem üzemszerűen téves áramkör.

Öttagú tanács döntött, ám sehol egy nemleges szavazatot kifejező különvélemény, avagy egy moderált párhuzamos indoklás?! Akik összehozták: dr. Lenkovics Barnabás tanácsvezető alkotmánybíró és a tanács tagjai: dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Lévai Miklós, dr. Salamon László, dr. Szalay Péter alkotmánybírák.

Ambivalencia: abszurdum és nonszensz Kar-oltva. Méltó hozzá az alábbi, egyetemi alkotmányjogórán megtörtént eset, bon mot. Közjogi közszereplő fakadt ki: „Lassan már úgy vagyok én ezekkel az alkotmányjogi panaszt visszautasító végzésekkel, mint a paraszt bácsi, aki miután megnézte a moziban a Csillagok háborúját, kijött, megcsóválta a fejét, és azt mondta: hát, azért ezt már nem hiszem el...”

(A cikk szerzője alkotmányjogász)

Átfogó fejlesztési programot indít a Klik

Az Új Széchenyi Terv keretében tízmilliárd forint támogatásból a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ egészét érintő, komplex fejlesztés valósul meg – jelentette be **Marekné dr. Pintér Aranka**, a szervezet elnöke miskolci sajtótájékoztatóján. Első lépésként Borsod-Abaúj-Zemplén megyei köznevelési intézményekben kezdődnek meg az intézményi fejlesztések.

A fejlesztési program feladata az új fenntartói rendszer előnyeinek kiaknázása, a közös tudás összehangolása, a Klik intézményrendszerének tartalmi, módszertani és strukturális fejlesztése, valamint a hatékony, kiegyensúlyozott, a gyerekeknek egyenlő hozzáférést biztosító intézményrendszer szakmai irányításának megerősítése.

A TÁMOP-3.1.4.B-13/1-2013-0001 „Köznevelés az iskolában” című projekt fejlesztései öt jelentős területen zajlanak. A szervezetfejlesztés során a pedagógiai munka hatékonyságának növelése érdekében a Klik munkatársai szakmai tevékenységének és tudásának összehangolása, erősítése történik meg. A rendszerszervezés keretében komplex információs rendszert alakít ki a Klik, melynek eredményeként kevesebb adminisztrációs teher és hatékonyabb munkavégzés várható. A módszertani innováció célja a legjobb pedagógiai példák és módszerek összegyűjtése és támogatása a hálózatos működés

keretében módszertani központok létrehozásával, illetve komplex módszertani csomagok összeállításával, elterjesztésével. A partnerség és hálózatosodás az együttműködési folyamatok, közösségek kialakulását ösztönzi az iskola és a környezete – szülők, önkormányzatok, civil szervezetek, cégek – között. Az intézményi fejlesztés közel 150 legnehezebb helyzetben lévő iskolát támogat oktatási eszközök beszerzésével és segítő szakemberek bevonásával. Az intézményi fejlesztések első körben 2014 májusában 26 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közoktatási intézményben kezdődnek meg 400 millió forint forrásból. A fejlesztésben részt vevő iskolák kiválasztásakor fontos szempont volt, hogy az intézménynek legalább száz tanulója legyen. A program célja az esélyteremtés, a nehéz helyzetű iskolák diákjainak lehetőséget biztosítani a képességeikhez illeszkedő pályaválasztáshoz, boldoguláshoz.

HOFFMANN: ÚJ ELEMENK A TANKÖNYVRENDELÉSBEN

Tankönyvrendelési igényeiket az intézmények április 30-ig juttathatták el a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-hez (Kello). **Hoffmann Rózsa** köznevelési államtitkár az állam által megvásárolt Apáczai Kiadóban tartott, április 10-i sajtótájékoztatón elmondta, a rendelés némiképp megváltozott rend szerint zajlik idén, ugyanakkor tájékoztatót küldtek az iskoláknak, és bíznak benne, mindenki tudja, mi a feladata, hisz a szabályok már ismertek.

Hoffmann Rózsa új elemként hangsúlyozta, hogy az állam nagyobb felelősséget visel a jövőben a tankönyvellátásban és -előállításban. Kifejtette, az ebben az évben indult, új Nemzeti alaptantervhez kötelezően választható kerettantervek is készültek. Ezekhez lesz választható két-két tankönyv. Az iskolák kevesebb, de garantáltan jó minőségű könyvből tudnak választani, a kiadványok pedig az eddieknél jóval olcsóbbak lesznek. A mostanáig élő tankönyvpiac ugyanis nem törte le az árakat, és ez a családoknak komoly anyagi terhet jelentett. Ezt a terhet most átvállalja az állam, felmenő rendszerben ingyenessé teszi a tankönyveket és a munkafüzeteket. Az első és a második tanulók, valamint a rászorulóknak már idén ingyen kapják a tankönyveket. A köznevelési államtitkár hangsúlyozta, az állam nem fordít kevesebb pénzt a tankönyvellátásra, de a családok terhei csökkennek majd.

Az államtitkár beszélt a jövőről is, elmondta, hogy az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (Ofi) műhelyében olyan új fejlesztésű tankönyvek készülnek, amelyek átmenetet képeznek a digitális ismeretek világába, amelyekre szükség is van, hisz a magyar diákok digitális tudása sajnálatos módon kevés. Ahogy azt a pénz és az idő engedi, fokozatosan át fognak térni a digitális tananyagokra. Hozzátette, idén is a Kello felel a rendelésekért, a terjesztésért. Minden esély megvan arra, hogy szeptember 1-jén nyugodtan és új tankönyvekkel indulhasson a tanév.

Hegedűs István miniszteri biztos a téma számszaki oldalát mutatta be. Elmondta, hogy 15 milliárd forint a „tankönyvköltség” éves összege, amiből 8,5 milliárd költségvetési forrás, 6,5 milliárd forint

pedig a családok pénztárcáját terheli. Utóbbiból 4,5 milliárd forint az, ami felmenő rendszerben fokozatosan megszűnik, és azt szeretnék elérni, hogy az állami költségvetést terhelő rész se növekedjen, inkább csökkenjen. A megnyíló tankönyvlistán szereplő árakból kiderül, az egyéb évfolyamokon a tankönyvek ára is jelentősen, 10-70 százalékkal csökkent. Hozzátette: a tankönyvprogram célja, hogy a könyvtárak közelítsenek a tényleges előállítási költségekhez. Újságírói kérdésre az Apáczai Kiadó és a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó megvásárlásáról azt mondta: a folyamat végén a magyar állam a két kiadó tulajdonjogát fogja megszerezni, így az OFI-val együtt három helyen fejlesztenek majd tankönyveket a jövőben, és az ellátás hatékonysága is javulhat. A két kiadó vételi árát nem árulta el, mert – mint mondta – még tart a jogi folyamat. Az eddigi kiadók is kaptak működési engedélyt, a könyveik rákerültek a tankönyvjegyzékre. Addig ezek forgalomban is lesznek, amíg a jegyzéken szerepelnek – jelezte, hozzátéve: az akkreditáció öt évre szól. Az akkreditációra a jövőben is lehetőség lesz, ennek formája a miniszteri pályázat – mondta.

Kérdésre válaszolva Hoffmann Rózsa azt is elmondta, a tartós ingyentankönyv nem a gyerek tulajdona lesz, azokat mintegy négy éven keresztül kívánja használni, újabb korosztályoknak kiadni az iskola. Ezért ha sérül vagy elvesz, az árát a szülőnek meg kell fizetnie. Hegedűs István hozzátette, ezeket a könyveket hosszú távra tervezik, és azzal, hogy ennyire vigyázni kell rájuk, takarékoskosságra és környezetvédelemre is ösztönöznek.

M. I.

Bár a kérdés, hogy Hoffmann Rózsa folytatja-e köznevelési államtitkári munkáját, végig ott izzott a tankönyvrendelésről szóló sajtótájékoztató légkörében, az Apáczai Kiadó nagytermében ülő újságírók csak az április 10-i tájékoztató végén kaptak rá választ. Illetve igazán akkor sem. A köznevelési államtitkár ugyanis azzal hárított, hogy az elmúlt négy évben minden elemében megújították a köznevelés rendszerét, gondosan végiggondolt „rendszerátalakítás” közepén vannak. Ez egy olyan folyamat volt, amit április 6-án nagy igennel fogadott az ország – mondta. Ebben az összefüggésben, hogy éppen ki az a személy, aki folytatja a munkát, másodlagos, és az ő személye sem elsődleges – tette hozzá. Hozzátette, ő már februárban jelezte az emberi erőforrások miniszterének, hogy nem szeretné köznevelési államtitkárként folytatni munkáját. Kijelentette, mivel hivatalos választ még nem kapott, nem illő arra a kérdésre választ adnia, hogy milyen formában és hol dolgozik tovább. (Mi indukálta a kérdést? **Harrach Péter**, a KDNP frakcióvezetője a Hír Tv-vel közölte, hogy Hoffmann Rózsa nem köznevelési államtitkárként folytatja munkáját, az oktatásügyben más feladatot kap.)

Harrach Péter május 6-án a Híradó.hu-nak már úgy nyilatkozott, hogy amennyiben Hoffmann Rózsa kikerül a kormányból, az oktatási bizottság alelnökeként fog dolgozni. Arra a kérdésre, hogy **Hoppál Péter** lesz-e az utódja, a KDNP frakcióvezetője közölte, ezt nem ő dönti el, de a KDNP-nek nem lenne kifogása Hoppál személye ellen.

Kísérleti tankönyvek furcsaságokkal

Míg az európaiak istene egyedül van, addig a görög istenek egészen mások, „ők többen vannak” – így definiálja az egy- és többistenhitet a kilencedikes kísérleti irodalomkönyv.

A szatírok éjjel az erdőben szaladgálnak, és nőkre fáj a foguk, az európaiak istene egyedül van, a Hold pedig huszonnyolc naponta váltogatja a ciklusát, mint a lányok – a cink.hu cikke szerint ezek nem egy béna diákdolgozat egyes részei, hanem a kilencedikeseknek készülő, kísérleti irodalomkönyvben szereplő információk. A cikk emlékeztet rá, hogy **Hoffmann Rózsa** közoktatásért felelős államtitkár április 9-én „arra kötelezte az állami fenntartású iskolákat, hogy az államilag jóváhagyott, érvényes tankönyvlistához képest egy jelentősen szűkített listáról válasszanak könyvet”.

A Történelemtanárok Egylete és a Hajnal István Kör közleményben jelezte: elfogadhatatlan, hogy az állami iskolákban a következő tanévre csupán két vagy három tankönyv közül lehet választani. Szerintük minden évfolyamon biztosítani kell a tényleges választás lehetőségét.

Pethőné Nagy Csilla

TAN(KÖNYV)CSAPDA?

Amíg különalkukkal akarunk életben maradni, addig kudarcra vagyunk ítélve

Előrebocsátom, nem vagyok oktatáspolitikai szakértő. 1981 óta középiskolai tanárként dolgozom, 25 éve vagyok magyarból tanárjelöltek gyakorlatát segítő szakvezető, másfél évtizede veszek részt óraadóként a Pécsi Tudományegyetem tanárképzésében, vezetek az országban és a határon túl tanári műhelyeket. Igyekszem a szakmám tudományos fejleményeit nyomon követni, legyen az irodalomelmélet, neveléstudomány vagy didaktika. Tisztában vagyok tehát azokkal a kutatási eredményekkel és trendekkel, amelyek ma a fejlett világ oktatásstratégiáját alakítják. 14 éve fejleszték egy irodalomtankönyv-sorozatot középiskolásoknak (9–12. évfolyam), az utóbbi hat évben a Nemzedékek Tudása Kiadóval.

Átlagos vagy az átlagosnál jobb képességű diákokat, valamint a tanulást tanulói tevékenységek folyamataként értelmező, a tanárszerepet tanulásszervező-tanulásegítő feladatnak felfogó tanártársakat képzeltem ideális felhasználóknak. A sorozat szemléletét az olvasó-értelmező-reflektáló embert középpontba állító irodalomtudományi iskolák, a konstruktív pedagógia és a kritikai gondolkodás módszertana adják. Most, az OFI-ban készülő (és nem kész, tehát még nem megtekinthető, csak rendelhető) kísérleti irodalomtankönyv mellett kilencedik–tizedik évfolyamon egyedül ez az általam írt választható még a Klik szűkített tankönyvlistájáról. Bár újabb információim szerint tizedikben mégsem kötelező, talán e tekintetben győzött az ésszerűség, a felfelfedő rendszer elve. Sok szempontból vitatkozom az oktatáspolitikai jelenlegi irányával, több helyen megszólaltam a tankönyvpiac államosításával kapcsolatban is. Így talált meg a Pedagógusok Lapja felkérése: mondjam el, írjam meg, amit tankönyvügyben érintettként gondolok. Megpróbálom.

Az 1970-es évek első felében jártam középiskolába, és már az első gimnáziumi évben látszott, az olvasás, az irodalomóra számomra a szabadság nyelve. Tankönyvet évente egyszer láttam, amikor hazavittem. A szöveggyűjteményt viszont használtuk, meg hátyavékony papírra táskairógépen indigóval sokszorosított verseket. Édesanyámmal is ilyen formában gépeltettem le *Faludy György* Villon-átköltéseit terjesztésre. „Pad alatt olvastuk”, adtuk kézről kézre a kánonból kitiltott szerzőket, szövegeket. Mindehhez persze TANÁR kellett: *Szende Béláné, Ibi néni*. Pedagógus, akinek szakmai tudása, érzékenysége, a kortárs irodalomban való jártassága, kritikus gondolkodása és bátorsága beszippantotta azt a fizikátagozatos osztályt, amelynek én is tanulója voltam.

Azóta sokat változott a világ. Társadalomkutatók, gazdasági és oktatási szakemberek szerint a XXI. század a nyílt,

információs társadalom és az élethosszig tartó tanulás korszaka. Benne az ember boldogulása nagymértékben függ attól, hogy képes-e az őt érő információáradatból a személyes döntéseit segítő kiválasztására, értelmezésére, alkotó felhasználására. Az életpálya-építés sikerességét döntően befolyásolhatja, hogy az egyén rendelkezik-e olyan tanulási-gondolkodási képességekkel, személyes és társas intelligenciával, amelyek birtokában rugalmasan és hatékonyan tud alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez. Ezek a tartalmak kevésbé alakulnak ki és fejlődnek ismeretátadó iskolákban és módszerekkel. Márpedig sok magyar iskola, illetve tanár még ma is így működik. Közben pedig a tanár kezéből szépen lassan kicsúszik a „bölcsék köve”. Már nem ő a tudás, az ismeretek meghatározó és hiteles forrása. Ezzel összefüggésben a presztízse is megrendül, hisz nem veszi észre, hogy alkalmazkodnia kellene, tanári nézetrendszert, szerepet váltania. Ismeretátadóból különféle tanulási utakat nyitó, az egyéni fejlesztés érdekében differenciált tevékenységekre tervező és szervező segítővé kell(ene) válnia. Nos, a jó taneszköz például ezt a nézetrendszerváltást, az iskola, a tanulási-tanítási folyamat korszerűsödését is generálhatja, támogathatja, de többnyire csak akkor, ha belső igénnyel, elfogadással vagy megfelelő továbbképzéssel párosul. Nem biztos tehát, hogy a tankönyvet váltani kényszerülő pedagógus napi gyakorlatában meg fog jelenni az új taneszköz kínálta, innovatív tartalom. De a jelenlegi helyzet ennél sokkal problematikusabb. Nem evidencia ugyanis, hogy a szűkített listára csak jó minőségű, korszerű tankönyvek kerültek. Mi, tanárok nem ismerjük (valószínű, mert nincsenek is) azokat a szakmai érveket, szempontokat sem, amelyek nyomán ezt a listát összeállították. Az átláthatatlanság, a ködösítés pedig újra és újra ellenérzést kelt.

Sokan indokolatlanul tartjuk a kínálat ilyen drasztikus csökkentését is. A rendszerváltást követően a közoktatási

rendszer decentralizációjával és a társadalmi-gazdasági kihívásokkal összhangban Magyarországon is jelentősen megnőtt a középiskolába járó tanulók létszáma. Tömegesen kerültek be a középfokú oktatásba nehezebb, halmozottan hátrányos családi környezetből érkező vagy megértési-tanulási nehézségekkel küzdő diákok, olyanok is, akik az általános iskolában az alapkészségeket sem sajátították el. A magyar iskolarendszer ugyanakkor hagyományosan nem kiegyenlítő, vagyis a tanulók közti, nagyon jelentős különbségek többnyire települések, iskolák, iskolatípusok közt jelentkeznek. A gyermeke jövőjét tudatosan alakító felső- vagy középosztálybeli szülő már óvodát, később általános, majd középiskolát is úgy választ, hogy a „jó óvoda”, a „jó iskola” minél nagyobb esélyt adjon gyermekének az életpálya-építéshez. A társadalom alsóbb rétegébe tartozó szülők gyakran maguk is azt szeretnék, ha gyermekük „többre vinne” náluk, „könnyebben keresné a kenyerét”. Tanítatják tehát, miközben a gyermek sokszor nem tapasztal meg otthon, a szüleivel kapcsolatban olyan mintákat, mint például a mindennapi olvasás, a tanulás, a kitartó szellemi munka, könyv- vagy könyvtárhasználat stb. Az iskolának tehát elképesztő tudás- és beállítódásbeli különbségeket kell kezelnie. A pedagógusoknak rendkívüli különbségeket felmutató intézményi, tanulócsoportbeli környezethez kellene alkalmazkodniuk, megfelelően hatékony oktatási-nevelési stratégiát, módszereket, taneszközöket, tananyagtartalmakat választaniuk. Szakmailag így juthat valóban fontos szerephez a választható tankönyv (vagy a több tankönyv), munkafüzet, tanulási segédlet, amelyik munkáltat, amelyik a differenciálás szükségességét is szem előtt tartva kínál változatos feladatokat, élményt ad, de képes a kognitív, személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére is.

(Folytatás a 11. oldalon)

TAN(KÖNYV)CSAPDA?

(Folytatás a 10. oldalról)

Sőt mostanra a tanárok óraterhelésének szinte elviselhetetlen növekedése miatt kifejezetten áldás az olyan komplex taneszköz, amellyel a pedagógus 10-15 perc alatt megtervezheti az óráját, ha nincs ideje, energiája saját extráira.

A tankönyvkiadás a rendszerváltást követően helyeződött piaci alapokra. A verseny miatt a kiadók üzleti kockázatot vállalva, profitjuk egy részét visszaforgatva sok energiát, pénzt, szakértelmet fektettek a fejlesztésbe, a tankönyvkiadást szélesítésébe. Tették ezt a piaci szemléleten túl (vagy épp azzal) azért is, hogy a széles sávban szóródó tudással, készségekkel, képességekkel és beállítódással rendelkező tanulók és a különböző beiskolázású intézményi környezetben dolgozó tanárok munkáját a lehető legjobban támogassák. A tankönyvkiadást jelentős bővülése tehát, ahogy én látom, erre az összetett, sokrétű oktatási feladatra is reagált.

A tankönyvpiac ugyanakkor államilag szigorúan szabályozott keretek között működött. Nat- és kerettanterv-kompatibilitásukat, szakmai-módszertani kvalitásait szakértői eljárásban vizsgálták, amiért a kiadók ismét fizettek. Nem keveset. Ezért is méltánytalan, lehet, törvénytelen is az, hogy minősítési eljárásan átesett, több évre engedélyt kapott tankönyvek felkerültek ugyan a tankönyvtárra, de nem kerültek fel a KLIK szűkített listájára. Mi történt valójában? Az oktatáspolitikában 2010 óta újraéledő centralizációs törekvések mostanra elérték a tankönyvkiadókat is, melyekből kettőt megvásárlással és a rendelkezés szűkítésével az állam kiváltságos helyzetbe hozott. Most „áll a bál és zúg a torna”, és bár szakmailag mélyen elítélem azt, ami és ahogy a tankönyvpiaccal történik, van néhány kritikus megjegyzésem.

Az államilag, törvényben szabályozott tankönyvvé nyilvánítási eljárásnak voltak gyenge pontjai. A processzus ugyanis nem jelentett minden esetben garanciát arra, hogy csak korszerű és szakszerű, magas kvalitású tankönyvek kapjanak engedélyszámot. Saját területemről több kiadótól is hozhatnék példát arra, hogy elavult szemléletű tankönyv kormányváltásoktól függetlenül újra és újra engedélyt kapott, nagy példányszámban jelent meg, és inkább gátolta, mint segítette a tantárgy megújulását. Oktatóként, beadott tanári óravázlatok nyomán sokszor találkoztam olyan alsó tagozatos tankönyvekkel is, amelyek tartalma, szemlé-

lete „ifjúság elleni büntettnék” tűnt számomra. De engedélyt kapott előítéletes-ségével vagy történelemhamisításával botrányt okozó erkölcs- és történelem-tankönyv is. Valami tehát még sincs rendszerben a szabályozás körül, ahogy a versenyszférán kívüli fejlesztések sem átláthatóak.

Például olyan jelentős innovációk, felhalmozott értékek tűntek el a süllyesztőben, mint a sulinovához, majd az Educatióhoz köthető, kompetenciaalapú tananyagfejlesztések (HEFOP 3.1.1), amelyekhez komoly kipróbálás, visszacsatolás, korrekció és pedagógus-továbbképzés is tartozott. Valójában máig sem tudom, mi történt, miért lett ilyen szomorú sorsa egy többmilliárdos, korszerű, megújult taneszközzel kecsegtető fejlesztésnek. Mert a 2011-es Nat már csak a kegyelemdőfést adta meg ezeknek az integrált, korszerű szemléletű programcsomagnak. Nem tudom, hogy jöttek, jöhettek csak pár évvel később (mostanra) újabb milliárdok újabb tankönyvfejlesztésre, ami fölött az OFI diszponál. Még el nem készült tankönyveit már rendelni lehet a szűkített listáról. És olcsók. Gondolom, egyelőre, mert fejlesztési pénzből azok. Lehet, a példányszám miatt olcsók is maradnak, lehet, a piacon maradó kínálat a megemelkedett példányszám miatt kedvező árral kecsegtet, de vajon melyik könyv esetében milyen lesz az ár-érték arány? Vajon mi biztosítja, hogy hosszú távon valóban a legjobb taneszközök lesznek elérhetőek? És mi biztosítja, hogy mindenki a tudásának, felkészültségének, tempójának a legjobban megfelelő könyvet használhatja? A kínálat szűkítése ebből a szempontból sem jó jel.

Mi, pedagógusok saját tapasztalatból és kollégáink elbeszéléséből azt is tudjuk, hogy a tankönyvkiadók nem mindig tisztességes versenyben emelték példányszámukat. Ki ne hallott volna történeteket árukapcsolásokról, tárgyi eszközökkel való „iskolatámogatásról”, egy-egy igazgató vagy kistélepiülésen élő polgármester „jóindulatának megnyeréséről”, melynek eredményeképp egy-egy munkaközösségnek aztán kötelezően előírták, mit kell rendelniük. Hát bizony, én sok ilyesmit hallottam, hiszen a tanártovábbképzéseken rendszeresen találkoztam a szakma minden képviselőjével az óvodapedagógustól a tanítóig, az általános iskolaitól a gimnáziumi tanárig. Vagyis a ránk, magyarokra jellemző kiskapuzástól, ügyeskedéstől, „umbuldlálástól” ez a szektor sem volt mentes.

Az említett visszasságok mégsem adnak magyarázatot a történetekre, és nem mentik fel az államot, ha rossz stratégiát választ. Azt gondolom, ami most a tankönyvek körül történik, az csapda, és bizonyosan nem fogja szolgálni az oktató-nevelő munka eredményességét. A sikeres életvezetéshez, az esélyegyenlőséghez, a problémamegoldó gondolkodáshoz, az egyéni igényekre szabott fejlesztéshez nem „egyentankönyv” vezet. Véleményem szerint inkább magát a tankönyvvé nyilvánítási eljárást kellene alaposan újragondolni. Korszerű szakértői, pedagógiai, módszertani tudással felvértezett tankönyvszakértőket képezni, a bírálatokat pedig nyilvánossá, hozzáférhetővé tenni. Mert különben lehetséges, hogy annak, ami most történik, kiadó, tanár, diák, ország, jövő lesz vesztese...

Illúzióim nincsenek, régóta látható folyamatok tartanak itt össze. Az oktatáspolitikai 2010 utáni stratégiája, hogy az oktatás minden területét a felügyelete, irányítása, ellenőrzése alá vonja. Kezdődött az iskolák államosításával, majd a felsőoktatási keretszámok megvágásával és a tandíjüggyel, a felsőoktatás forráski-vonásával. Majd tájékoztattak bennünket, hogy a pedagóguskamara tagjai letünk (működési szabályzat és önkéntesség nélkül), s már jött is a fűnyíróelv szerinti Pedagógus I.-be sorolás meg a szakmaiatlanná silányított portfólió, az óraszámok emelése. Igazából érthetetlen az a váratlanságérzés, ahogy a tanárok szembesülnek azzal, hogy sokaknak el kell felejteniük eddig bevált tankönyveiket, s hogy szeptemberre tanítványaik számára ismeretlen, idegen, kétes tankönyveket kell rendelni. A most kiszorított kiadók is mintha Csipkerózsika-álmukból ébrednének. Vagyunk néhány ezren, százan a szakmából, akik régóta hallatjuk a hangunkat, demonstráltunk, tiltakoztunk, petíciót írtunk, bojkottáltunk, de mindig döntő kisebbségben maradunk. Az egzisztenciális félelmek különalkuknak, különbékéknek ágyaztak meg. És még mindig nem esik le senkinek, hogy amíg nem gyakoroljuk a szolidaritást, hogy amíg különalkukkal akarunk életben maradni, addig kudarcra vagyunk ítélve valamenyien. Képtelenek leszünk érdekeink érvényesítésére, értekeink megvédésére. Arra, hogy elérjük: szakmailag párbeszédképes félként tekintsen a mindenkori kormányzat az oktatás résztvevőire, partnereire.

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

PSZ Baranya megyei üdülője – Fonyód-Bélatelep (8640 Fonyód-Bélatelep, Wekerle u. 34.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezon – június 21-től augusztus 23-ig; előszezonzon: június 1-jétől június 20-ig; utószezonzon – augusztus 24-től augusztus 31-ig.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, jól felszerelt konyha, hűtőszekrény.

Az igénybevétel költségei: elő- és utószezonzonban 1500 Ft/fő/nap; főszezonzonban PSZ-tagoknak négyágyas szobában 36 000 Ft/szoba turnusonként; kétágyas szobában 30 000 Ft/szoba/turnus + idegenforgalmi adó. A feltüntetett árak 8 napos turnusra vonatkoznak, az áfát tartalmazzák. A szállásdíj teljes összegét és az idegenforgalmi adót (IFA) megérkezéskor a helyszínen az üdülő vezetőjének kell megfizetni. (IFA 18 éves kortól: 360 Ft/fő/éj – 2013-ban a 8 napos turnusból 7 éjszaka fizetendő.) A nem szakszervezeti tagoknak a turnusáron felül 4000 Ft/szoba összegű támogatást kell fizetniük.

Beutaló igénylése: 30/590-4990 telefonon hétköznap 9 és 13 óra között.

A vendégek elhelyezése: 3 db 4 ágyas, 2 db 2 ágyas szoba. Zárt udvaron ingyenes parkolási lehetőség. Kulturált fürdési lehetőség pár perc sétával a szabad strandon.

PSZ pécsi üdülője – Balatonfenyves (8646 Balatonfenyves, Bethlen G. út 9.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezon – június 19-től augusztus 21-ig; előszezonzon: május 16-tól június 18-ig; utószezonzon – augusztus 22-től szeptember 15-ig.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, jól felszerelt konyha, hűtőszekrény.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak egyszobás apartmanban 5000 Ft/éjszaka/apartman + idegenforgalmi adó; kétszobás apartmanban 8000 Ft/éjszaka/apartman + idegenforgalmi adó. A feltüntetett árak 8 napos turnusra vonatkoznak, az áfát tartalmazzák. A szállásdíj teljes összegét és az idegenforgalmi adót (IFA) megérkezéskor a helyszínen az üdülő vezetőjének kell megfizetni. (IFA 18 éves kortól: 300 Ft/fő/éj.) A nem szakszervezeti tagoknak a turnusáron felül 1000 Ft/nap összegű támogatást kell fizetniük.

Beutaló igénylése: 72/232-022 telefonon hétköznap 9 és 14 óra között

A vendégek elhelyezése: 1 db lakás 2 ágyas szobával; 1 db lakás 2x2 ágyas szobával. Mindkét apartmanban pótágy igényelhető 1500 Ft/éj áron, valamint fürdőszoba és konyha tartozik a lakásokhoz.

PSZ-üdülő – Balatonboglár (8630 Balatonboglár, Fiumei u. 16.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezon – június 16-tól augusztus 31-ig; elő/utószezonzon – szeptember 1-jétől június 15-ig.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, teakonyha, hűtő, a közeli étteremben kedvezményes előfizetés.

Az igénybevétel költségei: elő- (VI. 15-ig) és utószezonzonban (IX. 1-jétől) 3500 Ft/fő/nap; főszezonzonban PSZ-tagoknak 4000 Ft/fő/nap + idegenforgalmi adó. SZÉP-kártyát és üdülési csekket elfogadnak. A feltüntetett árak az áfát tartalmazzák. A szállásdíj teljes összegét és az idegenforgalmi adót (IFA) megérkezéskor a helyszínen, az üdülő vezetőjének kell megfizetni. (IFA 18 éves kortól: 340 Ft/fő/éj).

Jelentkezés e-mailen: pszuduloboglár@gmail.com; telefonon Fülemenné Tóth Ágnes üdülővezetőnél: 70/338-9806. Jelentkezési

lap letölthető a www.pedagogusok.hu honlapról. A foglalás visszaigazolásához min. 10 000 Ft előleg befizetése szükséges, mely összeg része az üdülés díjának. A foglalás visszamondása esetén ezt az összeget nem fizetjük vissza.

A vendégek elhelyezése: 10 db 3 ágyas, 6 db 4 ágyas szoba. Az üdülő összkomfortos, valamennyi egységhez önálló fürdőszoba, hűtő, wifi és tévékészülék tartozik. Az üdülő közvetlenül a Balaton partján fekszik, saját stranddal, zárt udvarán ingyenes parkolási lehetőséggel.

PSZ-üdülő – Bükkszék (3335 Bükkszék, Vörösmarty u. 12.)

Az üdülő egész évben 5 darab négyfős apartmannel várja vendégeit. A szobákhoz fürdőszoba és tévékészülék is van. Jól felszerelt konyha várja a vendégeket. Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, a közelben kedvezményes étkezési lehetőség van.

Az ár PSZ-tagoknak: előszezonzonban (VI. 15-ig) 2500 Ft/fő/nap; utószezonzonban (IX. 1-jétől) 2500 Ft/fő/nap; főszezonzonban (VI. 16-tól VIII. 31-ig) 3500 Ft/fő/nap; fűtési szezonban (X. 15-től IV. 15-ig) 4000 Ft/fő/nap. Szezontól függetlenül napi 340 Ft/fő idegenforgalmi adót kell fizetni. SZÉP-kártyát és üdülési csekket elfogadnak. A jelentkezés módja, lehetőségei: PSZ Országos Iroda, dr. Horváth Péter (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. T/F: 06-1-322-8453, 06-70-375-6331. E-mail: drhp@pedagogusok.hu).

PSZ-üdülő – Balatonföldvár (HOTEL Família Kiss, 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: egész évben pihenésre és konferenciák rendezésére is alkalmas. Főszezoni turnusok: 2013. június 1.–augusztus 31. Tanácskozáskor, konferenciák egész évben szervezhetők. Üdülési csekket és SZÉP kártyát (OTP, MKB, K&H) elfogadnak.

Étkezési lehetőségek: az árban a reggeli benne van. Félpanziós vacsora rendelhető a helyszínen. Az igénybevétel költségei:

2014	05.01.–06.29. 08.24.–08.31.	06.29.–08.24.
PEDAGÓGUSOK RÉSZÉRE		
	min. 3 éj esetén –20% kedvezmény	min. 3 éj esetén –10% kedvezmény
SZOBA 2 ágy +1 pótágy	6 380 Ft	8 610 Ft
SZOBA 1 ágy +1 pótágy	9 570 Ft	12 780 Ft
SZOBA 2 ágy +2 ágy 2 szobában	7 350 Ft	10 850 Ft
PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK TAGJAI RÉSZÉRE TOVÁBBI –20% KEDVEZMÉNY!		

Gyermekkedvezmények pótágyon: 1 felnőtt után egy gyermeknek jár 0–9,9 éves korig 100%; 10–13,9 éves korig 50% kedvezmény; 14 éves kortól 30%.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40. Tel.: 06 (84) 322-322; fax: 84/ 323-190; e-mail: piknik@piknik.hu. Levelezési cím: Piknik Kft. 8600 Siófok, Honvéd u. 73. A PSZ-tagkönyv száma szükséges!

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 2–6 ágyas szobák, összesen 130 férőhely. Felszereltsége, komfortfokozata: háromcsillagos szállodai minőség, valamennyi egységhez fürdőszoba és tv-készülék, lift.

Szolgáltatások: parkolás a zárt udvarban, játszótér, napágyak napernyőkkel, wifi-használat, asztalitenisz, biliárd, ütő-, labda-, valamint kerékpárberlési lehetőség.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: az üdülőhotel közvetlenül a balatonföldvári Keleti Strand mellett fekszik, közel a Kőröshegyi pincéhez, a ménestelephez, a szántódi révhez. Elő- és utószezonzonban diákcsoportokat is fogadnak.

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

A PSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei Alapszervezeteinek Pihenőháza – Cserkeszőlő (5465 Cserkeszőlő, Május 1. út 18.)

Érdeklődni lehet: a PSZ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Alapszervezeteinek Szövetsége: 5000 Szolnok, Baross Gábor út 20. III. em. 307. Levélcím: 5001 Pf: 356., Tel: 56/513-190, fax: 56/513-191.

E-mail: pszszolnokmegye@jnszpsz.axelero.net; www.jnszpsz.axelero.net

SZÉP-kártyát és bankkártyát elfogadnak! Elhelyezés 6 db kétágyas, fűdősobás, tévével, hűtőszekrényvel felszerelt szobában. A konyhában villanyűtő, gáztűzhely, mikrosütő, kávéfőző található. Főzőedény nincs!

Az idegenforgalmi adót a helyszínen kell fizetni.

Június 16-tól augusztus 31-ig	Nem PSZ-tagok	PSZ-tagok	Megyei szöv. tagok
1 fő részére	3 400 Ft	2 600 Ft	1 700 Ft
2 fő részére	6 800 Ft	5 200 Ft	3 400 Ft
1 személyes igénybevétel	5 100 Ft	3 900 Ft	2 600 Ft
Teljes üdülőbérlet 12 férőhely/éj	37 000 Ft	28 000 Ft	18 000 Ft
Pótágy/fő	900 Ft	900 Ft	900 Ft

A PSZ Veszprém megyei üdülője – Hévíz (8380 Hévíz, Jókai u. 12.)

Az üdülő a tófürdő közelében, csendes környezetben, de a városközpontban, a Carbona és az Európa Szálloda szomszédságában található. Az emeletes, tetőtér-beépítéses épületben 7 db 2 ágyas, hideg/meleg vizes mosdókkal, televízióval, 2 db 2 ágyas manzárd, 1 db 3 ágyas manzárdszoba van. Jól felszerelt konyhával (mikrohullámú sütő, hűtőszekrények stb.), központi fűtéssel, zárt parkolóval rendelkezik. A zuhanyozók és WC-k szintenként (2-2) a folyosóról nyílnak, a szobák közelében. **Étteremtől való távolság:** 100 m; **bevásárlóközponttól való távolság:** 150 m; **tótól való távolság:** 300 m; **Balaton** 7 km távolságra. **Térítési díjak** (önellátással).

A turnusok szerda 10 órától, kedd 10 óráig tartanak.	2014. III. 12-től 2014. XII. 31-ig	
	földszint, emelet Ft/fő/éjszaka	manzárd Ft/fő/éjszaka
Térítési díjak	2600 Ft	2100 Ft
A nem PSZ-tagoktól a térítési díjon felül napi 200 Ft támogatást kérünk.		

Befizetés: a visszaigazolástól számított **10 napon belül. Idegenforgalmi adó:** a helyszínen fizetendő. **450 Ft/fő/éjszaka** 18 éves kortól. (Már nem mentes az üdülőhelyi díjfizetés alól a 70 év feletti.)

Jelentkezni az alábbi címen lehet: Pedagógusok Szakszervezete Veszprém Megyei Képviselő 8200 Veszprém, Budapest út 8. Telefon: 88/327-978. E-mail: pedszakszvp@invitel.hu.

PSZ-üdülő, Balatonalmádi

(Viktória Üdülő Egyesület, 8220 Balatonalmádi, Mikszáth K. u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: elő- és utószezon: május 1.–június 16., augusztus 25.–október 15., főszezon: június 17-től augusztus 24-ig.

Étkezési lehetőségek: számtalan vendéglátóegység, köztük olcsó önkiszolgáló étterem.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak 2900 Ft/fő/éjszaka + heti 100 Ft/turnus egyesületi támogatás. Nem PSZ-tagoknak 2900 Ft/fő/éjszaka + heti 6100 Ft/turnus egyesületi támogatás. Gyerekár: 3 éves korig ingyenes, 16 éves korig kedvezményes. Nyugdíjasár: 2200 Ft/fő/éj. 10 éjszaka után 1 grátisz éjszaka! Üdülőhelyi adó: 450 Ft/fő/éj.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 9021 Győr, Szt. István út 5. Tel.: 06-96/419-322; 0670/375-6305; www.viktoriaudulo.hu; e-mail: viktoriaudulo@t-online.hu; tormatiborne@gmail.com.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 9 szoba, 1 apartman, az összeférőhely: 45 fő.

Az üdülő felszereltsége, komfortkozata: 7 szoba önálló fürdőszobával rendelkezik, 2 szobának 1 közös fürdője van.

A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei: fizetős strand, gazdag nyári programok, sportolási lehetőség a környéken: uszoda, tenispályák, bobbpálya, kirándulási lehetőség.

XV. JUBILEUMI ORSZÁGOS PEDAGÓGUS-TENISZVERSENY

A Balatonalmádi Tenisz Klub és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) immár tizenötödik alkalommal rendezi meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot.

Időpont: 2014. július 4–5–6. (péntek–szombat–vasárnap). Mérkőzések: pénteken, 13 órától, döntők: vasárnap, kora délután.

Helyszín: Balatonalmádi, a Szent Erzsébet ligetben (Öregparkban) lévő, 6 db salakos tenispálya.

Versenyszámok: férfi egyéni 40 éves korig, 40–55 éves kor között, 55 éves kor fölött; férfi nyílt páros; női egyéni 40 éves korig, 40–50 éves kor között, 50 éves kor fölött; női nyílt páros. A versenyszámok összevonhatók.

A részvétel feltétele: pedagógus végzettséget tanúsító diploma, oktató-nevelő munkában való részvétel. (A diploma vagy hiteles másolatának bemutatása a versenyre jelentkezéskor kötelező.)

Nevezési díj: személyenként 6000 Ft, amelyet a helyszínen, a regisztráláskor kell fizetni.

Szállás, utazás: A Pedagógusok Szakszervezete július 4–5-én minden PSZ-tag résztvevő számára ingyenes szállást biztosít (reggelit nem!) a PSZ Győr Járási és Városi Szervezetének üdülőjében (Balatonalmádi, Mikszáth K. út 12. Információ: Torma Tiborné, tel.: 70/375-6305). A szakszervezetten kívüliek a szállást önköltségi áron vehetik igénybe. Foglалás határideje (a PSZ-tagkönyv számának megadásával): 2014. június 15-ig. A sportszerű viselkedést a szálláshelyen is elvárjuk! A Balatonalmádi Tenisz Klub gondoskodik a megfelelő versenyfeltételekről, továbbá ingyenes strandbelépőt ad a résztvevőknek.

A szállás költsége: br. 2900 Ft/fő/éjszaka +450 Ft/fő/nap IFA. (Ezt a PSZ-tagoknak ingyenesen biztosítjuk.)

A szakszervezeti tagság igazolásához a 2014. évre érvényesített PSZ-tagkönyv bemutatása szükséges!

Utazás egyénileg. További információt a verseny főszervezőjétől, Dudás Zsolttól, a klub elnökétől (a 06/20/48-38-780-as telefonszámon, e-mail: almaditenisz@gmail.com) és a PSZ Országos Irodájától (06/1/322-8453; www.pedagogusok.hu) kaphatnak az érdeklődők.

Előzetes jelentkezés: 2014. június 15-ig a PSZ Országos Irodájánál (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon és fax: 06/1/322-8464, e-mail: pedlap@pedagogusok.hu). A jelentkezők írják meg levelezési címüket, munkahelyük címét, szakszervezeti tagkönyvük számát. Jelöljék meg, hogy milyen versenyszámban indulnak, és hogy szállásra, illetve étkezésre tartanak-e igényt.

In memoriam Bálint László

(1933–2014)

Bálint László 1955-ben a Szegedi Bölcsészstudományi Egyetem magyar, 1963-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán angol szakos tanári diplomát szerzett. 1955–1971-ig a III. Béla Gimnázium, 1971–1975-ig a bajai Tanítóképző Intézet tanára volt. 1975-ben került vissza a III. Béla Gimnáziumba, és nyugdíjba vonulásáig, 20 éven át az iskola igazgatójaként dolgozott. Tanári, majd igazgatói tevékenységét magas fokú hivatástudat hatotta át. Tanítványi közül számos elismert kutató, tudós ember, alkotó értelmiségi került ki.

20 éves igazgatói pályafutása alatt a gimnázium az országos szinten is elismert, jegyzett iskolák közé tartozott. A hat évfolyamos gimnázium koncepciójának szellemi atyja volt, ezen óratervek alapján tanítottak az ország tíz középiskolájában. Beválasztották a Gimnáziumok Országos Szövetsége elnökségébe is. 1994 és 1998 között Baja Város Képviselőtestülete Oktatási és Kulturális Bizottságának tagjaként hasznosította széles körű tapasztalatait a város érdekében.

Bálint László írásaival, kutatásaival hozzájárult a bajai múlt megörökítéséhez, közös értékeink megőrzéséhez. 1990 óta szerzője, később szerkesztőbizottsági tagja a Bajai Honpolgár helytörténeti-kulturális folyóiratnak, melynek 2004 óta főszerkesztői tisztségét is betöltötte. 1982-ben kiadója és szerkesztője volta a III. Béla Gimnázium 225 éves jubileumára készült emlékkönyvnek, de szerzőként közreműködött a 2007-ben megjelent emlékkönyvben is. 1987-ben az Iskolák a múltból sorozat részeként jelent meg a III. Béla Gimnázium történetéről írt önálló kis monográfiája. 2000-ben jelent meg a *Türr István* életéről írt, *A szabadság katonája* című műve.

1954 óta tagja volt a Pedagógusok Szakszervezetének. 1982-től a PSZ Baja Körzeti Alapszervezetének elnöke, Baja Város Önkormányzata KIÉT-elnöke volt.

Munkáját minden területen példamutató igényességgel végezte. Ennek elismeréseként „A Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje” és „Baja Város Oktatásáért” kitüntetésben részesült. A Pedagógusok Szakszervezetétől Eötvös József-emlékérem ezüst, arany és végül vas fokozatot vehetett át Budapesten.

Önzetlensége, szerénysége példamutató volt.

Bálint László 2014. február 3-án hunyt el. Élt 81 évet. A Pedagógusok Szakszervezete Baja Járási Szervezete *Tzvetan Todorov* gondolatával búcsúzik tőle: „Az élet vereséget szenved a haláltól, de az emlékezés megnyeri csatáját a semmi ellen.”

Küszködik a Z generáció az oktatásban

A fiatalok megváltozott szokásait az oktatás és számonkérés módszertanának is követnie kell

A közösségi médiából és a Wikipédiáról gyűjtik az információt, és kifejezetten nehézséget okoz számukra a hosszabb, szöveges háttéranyagok feldolgozása és az ismeretek szöveges visszaadása.

A fiatalok megváltozott szokásait az oktatás és számonkérés módszertanának is követnie kell, vélik a szakértők. A legfiatalabbak a gyorsan megszerezhető információt részesítik előnyben – derül ki többek között a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola 920 – 16 és 35 év közötti – fiatal válaszai alapján készült felméréséből. A napi tájékozódáshoz a 16 és 19 év közöttiek közel ugyanakkora arányban jelölték meg fő forrásként a közösségi médiát, mint a hírportálokat (34 százalék és 36 százalék), míg az idősebb kitöltőknél utóbbi vezet magasan.

Ha elmélyültebb információszerezésről van szó, ugyanők azok, akik elsősorban a Wikipédiára támaszkodnak, míg a húszas éveikben járók már a témához kapcsolódó megjelent híreket és cikkeket is átolvassák. A harmincasok egészen alaposak, és a téma szakirodalmának is utánanéznek.

Nem ez az egyetlen markáns különbség azonban a két korosztály között az információk feldolgozása kapcsán: míg a 30 év feletti válaszadók jóval nagyobb arányban (27 százalék) az olyan tanórákat tartják hatékonyabbnak, ahol az oktató alaposan elmagyarázza a tananyagot, a 16 és 25 év közöttiek közel fele a látványos vizuális elemekkel kiegészített előadások anyagát tartja a legkönnyebben megjegyezhetőnek.

Az oktatásban tapasztalt legnagyobb nehézségek között a felmérés legfiatalabb résztvevői kiugróan magas arányban (30 százalék) jelölték meg az egybefüggő, szóbeli összefoglalókat, mint a számonkérés módszerét – pontosan dupla annyian, mint a 25 fölötti korcsoport.

Nem meglepő mindez azonban, ha ismerjük a korosztály sajátosságait. „A Z generáció tagjai számára nehézséget okoz az ismeretek lineáris feldolgozása vagy az egyirányú koncentráció – ezt mostanra ismert tényként kezeljük” – mondja *Tari Annamária* pszichológus. „Rövidebb ideig tart, de több pályán mozog egyszerre a figyelmük, és türelmetlenebbek. Éppen ezért nehezebben követik az elméleti levezetéseket, a kézzel fogható, gyakorlati példa fontos számukra. Az olvasás és szövegértés elmélyült figyelmet igényel, és nem feltétlenül gyors folyamat, ami ma – úgy tűnik – nem annyira vonzó számukra. A keresőmotorok gyorsasága megváltoztatta a realitásban is a gondolkodáshoz szükséges idő definícióját, és a fiatal digitális generáció átszokott erre a sebességre. Mindebből következik, hogy a hatékony oktatásnak módszertanában a diákok megváltozott igényeihez kell alakulnia, hiszen ezeket a kognitív folyamatokat figyelembe kell vennie” – véli a szakember.

Forrás: Marketinginfo

AZ ÉLET KÖSZÖNTÉSE

A májust nagyon sokan tartják az év legszebb hónapjának. Hosszú évezredek óta ígérete ez az újjászületésnek, a gazdag termésnek, a szép nyárnak. Nem véletlen, hogy az életünket meghatározó két legfontosabb szereplőt is ebben a hónapban ünnepeljük. Az alábbi két cikkel köszöntjük az édesanyákat, a nagymamákat és természetesen a gyerekeket is.

Ernie Gilbert

Anyák napja

Mr. Kobb a fél tucát szegfűt a zölddel és az apró, fehér virágokkal celofánba csomagolta. Igazán szép anyák napi csokor lett.

- Ernie, hogy viszed ezt haza? – kérdezte.
- Hát hazaviszem.
- Biciklivel vagy?

Bólintottam. Kinéztünk a virágüzlet kirakán, és láttuk, hogy a fák csaknem lehajolnak a járdáig. Igazán ocsmány szél volt.

Mr. Kobb vastag csomagolópapírba burkolta a virágokat. – Sok szerencsét, kölyök.

– Köszönöm – mondtam. A csokrot a kabátom alá tettem, és nyakig felhúztam a dzsekim cipzáráját. A szirmok csiklandozták ugyan a nyakamat és az államot, de attól tartottam, a szél szétcibálná az összes szegfűt, ha a kormányt markoló kezemben szorongatnám a virágokat. Úgy gondoltam, a mamám sokkal többet érdemel egy halom virág nélkül, csupasz szárnál.

Nos, van egyszerű szél, de van olyan szél is, amelyik felkap és két háztömbbel odébb tesz le. Aznap ezt a második fajtát osztották be szolgálatba. Nem volt könnyű vele szemben kerékpározni. Miközben a pedálokat tekertem, szorítottam a kormányt, a szél olyan erősen fújt az arcomba, hogy szinte alig kaptam levegőt. Valahányszor felnéztem, az volt az érzésem, hogy alig jutottam előre.

Folyt az orrom, nem volt nálam zsebkezdő, az ajkam remegett, a fülem megfájdult, a

szemem olyan száraz volt, hogy nem tudtam pislogni, minden izmom fájt.

Az autóúton egyre több jármű tűnt fel. A szél a kerékpárútról kiteszigált az úttestre – bármikor elgázolhatnak! Egy teherautó dudálva kikerült, egy úrvezető átkozódott.

Már sötétedett, mire megközelítettem a mi tömbünket. Arra gondoltam, a szüleim bizonyára aggódnak, talán elém is jönnek a kisteherautóval, felvesznek, és jó melegben mehetnek haza. Minél tovább kerekkeztem, arra várva, hogy a sötétből felbukkanjanak az ismerős fényszórók, annál dühösebb lettem.

Ezt az ostoba bicajozást kizárólag a mamá kedvéért csinálom. Az a legkevesebb, hogy megmentsse az életemet!

Négy háztömbnyire a lakásunktól teljesen kifulladásra megálltam, és kivettem a virágokat a kabátom alól. Szétszóróm a csokrot a szélben, mami nem érdemli meg.

A szegfűk állapota azonban lefékezett. Már nem voltak olyan üdék, a kis, fehér virágok is összemorzsolódtak, de a csokor még elég csinosnak tűnt. Annyi meló volt idáig elcipelni, ostobaság lenne elpocsékolni.

A papírral bevont csokor végét a számba kaptam, és nagyon lassan hajtottam, nehogy a szél kárt tegyen a virágokban. Most hátszelet kaptam, villámgyorsan suhantam. Megpróbáltam fékezni, és bekanyarodtam a felhajtónkra.

A kanyarban a bringa eldőlt, leestem, és legalább egy métert csúsztam előre. A virágok széthullottak, a szirmok úgy szálltak a levegőben, mint a konfetti. Nem törődve horzolásaimmal, megpróbáltam összeszedni néhány ép szálát, s a maradványokra visszatettem a laza díszítőszalagot.

Mami ijedten szaladt ki elém. A virágokat a hátam mögé dugtam.

– Jól vagy? – kérdezte az arcomat vizsgálva.

– Kítűnően – mondtam a torkomban formálódó gombócon keresztül.

– Biztos? Miért dugdosod a kezedet?

– A kezem is rendben van, látod? – Feleje nyújtottam a hajdani csokrot, és mielőtt sírni kezdtem, még elmotyogtam:

– Hoztam neked valamit.

Mami megfogta a csokrot, és olyan hosszan szagolgatta a virágokat, mintha fel akarná szippantani a szegfűket. Végül lejjebb engedte a kezét, és láttam, hogy ő is sír.

– Nagyon szépek. Köszönöm.

Akkor jutott csak eszembe, hogy valójában miért is vettem neki virágot.

Nem csupán azért, mert a naptárba be volt jelölve egy bizonyos nap, hanem azért, mert tudtam, hogy szeret. A virágok elpusztultak, mami kezében mégis élőnek és gyönyörűnek látszottak.

Ahogy a gyerekek látják...

- ☺ Mátyás címerállata a varjú volt, de lehet hogy nem, az biztos, hogy fekete volt, mint a serege, de lehet, hogy nem.
- ☺ Mátyás jól ismerte a népet, mert két lábon járt.
- ☺ A Dózsa-felkelés után a parasztok robotterheit felemelték és heti 14 nap robotterhet írtak nekik elő.
- ☺ Rákóczi kénytelen volt bevezetni a füstölthús adót.
- ☺ A Rákócziak nevüket Sárospatakról kapták.
- ☺ III. Károly személyesen is igen aktív szerepet vállalt az elnéptelenedett területek benépesítésében.
- ☺ Mária Terézia szült 16 gyereket, így minden európai királynak jutott feleség, a francia királynak is, akit azután kivégezték.
- ☺ Ferenc Józsefet az anyja erőszakolta fel a trónra.
- ☺ A Don-kanyar nevű folyónál 1943-ban megismétlődött a mohácsi csata.
- ☺ 1944. október 15-én Nyilasi vette át a hatalmat.
- ☺ 1989-ben kezdődött meg az a folyamat, amit mostanában rendszerváltásnak hívunk, ám még most is váltják.
- ☺ A századfordulón Ady termékenyítette meg a tudósokat.

- ☺ Eredetileg több főisten is volt. Az első, Uránosz úgy halt meg, hogy Kronosz ott alul levágta neki. Mivel nem akart ő is így járni, mikor már főisten lett, minden megszületett gyermekét lenyelte. Később azonban mindet ki kellett hánynia, és akkor Zeusz vezetésével elintézték, aki az utolsó főisten lett a sorban.
- ☺ Az ókorban a szabadokat csak a rabszolgák elégíthették ki.
- ☺ Amíg Madách a börtönben sínylődött, felesége romlásnak indult.
- ☺ Szulimán szultán az egri vár alatt haragjában megütötte a gutát.
- ☺ A janicsárok felmentek Budára, elszaporodtak, és elfoglalták a várat.
- ☺ IV. Béla a tatárjárás után a kihalt nép pótlásáról személyesen gondoskodott.
- ☺ A hősiés várakozónál általában nem érték meg a haláluk napját, mert már korábban elesetek a csatában.
- ☺ Dugovics Titusz hátsóját a falnak támasztotta, és azon felmászott.
- ☺ Arany János velszi bárdokkal sújtott le a Habsburg-házra.
- ☺ Petőfi egy szegény cseléd lány és a magyar nép fia. Úgy rohant a csatába, hogy jobb kezében a vers, bal kezében pedig a kard volt.
- ☺ Móríc Zsigmond később megnősül, és elveszi feleségét.

Áder János köztársasági elnök beszéde Auschwitzban

„Tisztelt Emlékezők, tisztelt Lengyel Barátaink és Magyar Honfitársaim!

Tegnap Rómában – mindössze kilenc évvel halála után – II. János Pál pápát szentté avatták. Karol Wojtyła – az első lengyel pápa – fontos és örök időkre érvényes tanítást hagyott ránk, amikor több alkalommal is hitet tett amellett, hogy a kereszténységgel nem egyeztethető össze a zsidógyűlölet. Ő volt az a pápa, aki az auschwitzi haláltáborban történetek az ördög diadalának, a történelem legsötétebb fejezetének nevezte. Ő volt az a pápa, aki Auschwitzot olyan helynek nevezte, amely a szellemet, a lelkiismeretet, a szívet hatalmába kerítő sötétség tragikus következményeinek állít emléket az utókor számára. És ő volt az, aki arra is figyelmeztetett minket, hogy meg kell szabadítanunk az embereket a rasszizmus, a kirekesztés, a szolgaságba döntés, az idegengyűlölet rémképétől.

Nincs olyan erkölcsös ember a világon, aki ne értene egyet ezzel. Aki a bűnt mentesíteni, relativizálni, megkérdőjelezni akarja, erkölcstelenséget követ el. Így maga is bűnössé válik.

Mert minden engedmény, minden megengedő, önfelmentő vagy önigazoló gesztus oda vezethet, ahol most állunk. Újra megtörténhet, aminek sosem lett volna szabad megtörténnie.

Tisztelt Emlékezők!

Akiket ide hurcoltak, nem tudták, hova érkeznek. Nem volt módjuk a védekezésre, és esélyük sem volt a menekülésre.

A marhavagonok fojtogató zsúfoltságából kilépők már megalázva, megfélemlítve, és csaknem mindenüktől megfosztva érkeztek ide. A tábor kapuján belépve pedig azzal szembesültek, hogy cinikus hóhérai emberi méltóságuk maradványát is módszeresen megfosztják őket.

A gyermekeket az első pillanatban elszakították szüleiktől, a feleségeket férjüktől, a fiatalokat az idősektől, az életerőseket a gyengéktől, az egészségeket az elesettektől, hogy aztán barakkpriccek reménytelenségében minden este ki-ki olyan kínzó kérdéseken tépelődjön, vajon túlél-e a másnapot? Vajon viszontlátja-e valaha is szeretteit? Vajon eljőhet-e az óra, ami e földi pokolból szabadulást hoz számára?

Jól tudjuk, hogy itt, Auschwitzban csaknem másfél millió ember hiába várt erre a pillanatra. Ők soha többé nem élhették meg sem a szabadságot, sem szeretteik ölelését. Számukra nemcsak az emberhez méltó élet, de az emberhez méltó halál sem adatott meg.

Hóhérai terve az volt, hogy úgy semmisítsék meg őket, mintha nem is emberek, nem is érző lelkek lettek volna, mintha meg sem születtek volna.

Ez volt a végső megoldás valódi célja, melynek a náci Németország által megszállt országok sok millió zsidó polgára vált áldozatává.

Auschwitzban minden harmadik áldozat magyar zsidó volt. Itt lelte halálát közel félmillió honfitársam. Ők azok, akiket Magyarország német megszállása után a magyar állami szervek közreműködésével alig néhány hét leforgása alatt szisztematikusan kíméletlenséggel gettókba zártak, majd ide, Auschwitzba deportáltak.

Ez a hely Magyarország legnagyobb temetője.

Kivel az éhhalál, kivel a végkimerültség, kivel a kínzás, kivel fegyver végzett. Akikkel pedig egyik sem, azokra tömeges megsemmisítés várt. Az auschwitzi krematóriumok, gázkamrák, barakkok csendje azóta mindennap az ő emléküket és hiányukat idézi. Azokét a magyar zsidókéit is, akikre nincs, aki emlékezzen, mert egész családjuk itt veszett oda, az unokáktól a nagyszülőikig.

Nekünk rájuk is emlékeznünk kell. Emlékeznünk és emlékeztetnünk. Mert fokozhatatlan tragédiájukat nem tetézhettük a feledés bűnével. Az ő vértanúságuk örök időkre szóló tanulságot jelent Európának és az emberiségnek.

Tisztelt Emlékezők!

1944 tragédiájának megértéséhez önmagunkkal kell szembenéznünk. Még akkor is, ha tudjuk, hogy a végső megoldás kikényszerítése a német megszállók ördögi terve volt. Mára ható fájdalom, hogy a magyar állam nem szegült szembe ezzel az akaratral, sőt annak kiszolgálójává vált. Az 1944. március 19-én megszállt Magyarország nem védte meg polgárait. Hatóságai azok szolgálatába szegődtek, akik honfitársaink elpusztítására szövetkeztek. Nem jelent sem mentséget, sem magyarázatot, hogy ez Európa sok más országában is így történt.

Mert halottainknak semmilyen magyarázat nem adhatja vissza az élet lehetőségét. Senki sem adhatja vissza őket nemzetünknek. Ez közös veszteség, közös fájdalom, közös gyász nekünk, ma élő magyaroknak. És közös gyász, közös veszteség, közös fájdalom az utánunk jövőeknek.

Közös a sorsunk.

Közös a sorstalanságunk.

Mert akik zsidó honfitársainkat megalázták és halálba küldték, azok a magyar nemzetet is megalázták, egész nemzetünknek okoztak pótolhatatlan veszteséget. Mindegy, hogy náci németként vagy a hitleri ideológiát kiszolgáló magyarként tették, amit tettek. Nincs bocsánat arra, ha egy állam a saját polgárai ellen fordul.

Tisztelt Emlékezők!

Amikor itt állunk, másfél millió emberi lélek szól hozzánk, és azt kérdezi: miért? Miért ez a sors méretett rájuk? Hogy történhetett meg ez az iszonyat a XX. századi Európában? Miképp aljasodhatott odáig az ember, hogy halálgyárakat építsen embertársai előre eltervezett elpusztítására? Magyarázat nincs. Válasz sincs. Mert nincs az a szó, ami Auschwitz tragédiájához fogható lenne.

Ha egy pillanatra lehunyjuk szemünket, és odaképzeli magunkat az áldozatok helyébe, lelkük talán némi vigaszra lel. Vigaszra abban, hogy nem az elpusztítottak tömegéért gondolunk rájuk, hanem egyéni sorsokat, arcvonásokat, megértésre és boldogságra született embereket látunk bennük. A gyermekekben saját gyermekeinket. Az édesanyákban saját édesanyánkat. A nagyszülőikben saját nagyszüleinket. Embereket, akikhez személyes közünk van mindannyiunknak. Közös halottainkat, akiknek kijár a tiszteletadás csendje.

Tisztelt Emlékezők!

Adózzunk közösen egy perc néma csenddel közös emlékünek.

De mielőtt néma tiszteletadásunkra sor kerülne, kérem, gondolják el, mi történne, ha minden auschwitzi áldozatra mindössze egyetlen percnyi néma főhajrással emlékeznénk? Felfoghatatlan még kimondani is! Ennek a minden lelket megszólító csendnek csaknem három teljes esztendő át kellene tartania ahhoz, hogy Auschwitz minden áldozatának néma tiszteletet adjunk. És most elérkezett a pillanat, hogy közösen, személyes hitünk vagy meggyőződésünk szerint egyperces néma imádsággal emlékezzünk meg azokról, akiknek csendje körülvesz minket...

(...) Köszönöm, hogy Magyarország államfőjeként együtt emlékezhettem Önökkel."

(2014. április 28-án, 54 ország képviselőinek részvételével indult el a Nemzetközi Élet Menete az auschwitzi egykori haláltáborból a birkenai emlékhelyre. A menetben a nemzetek közül idén a magyar zarándokok haladtak az élen, emlékezve a magyarországi holokauszt 70. évfordulójára. A magyar delegáció nevében Áder János köztársasági elnök mondott beszédet a közös megemlékezésen.)

